

Jó Pajtás

2021. IV. 22.

75. évf., 14. szám

**Madarak a kertünkben
(madárhatározó)**

Digitális tervezés és programozás

Görkori-sztori

Fotó: Dávid Csilla

Zsivanac Léna



9 770350 0914005 1 503 1

Ára 50 dinár

Madarak a kertünkben



Nálunk költ



Állandó madarunk



Téli vendég



Vonuló madár



Széncinege

(*Parus major*)

Az igen színpompás kis madár csőre, feje teteje és ezzel összekötésben levő torokfoltja fekete, és egy-egy fehér arcfoltot vesznek körbe.



Kék cinege

(*Cyanistes caeruleus*)

A madár nevét kék fejtetőjéről és kékes szárny- és farokvégéről kapta. A faj igen hasznos, kedvelt táplálékát pókok, poloskálárvák, báronylegyek képezik.



Barátcinege

(*Parus palustris*)

Háta, farka és szárnya sötétebb, hasa és begye világosabb barna, fehér arcfoltját pedig tarkóig nyúló, fekete sapkája és torokcsíkja fogja közre.



Csuszka

(*Sitta europaea*)

A csuszka könnyen felismerhető, jellegzetes madár. Feje teteje, háta és szárnya szürkés-kék, az arc rész mindig fehér, a hegyes csőr és a szemsáv pedig fekete.



Erdei pinta

(*Fringilla coelebs*)

A hím olyan, mintha kékeszürke sapkát viselne: a homloka koromfekete, a feje teteje, nyakszirtje kékes palaszürke. Pofája világos rozsdabarna, begye és melle vörhenyes.



Fenyőpinta

(*Fringilla montifringilla*)

Feje szürkés-kék, melle narancs-sárga. Fiókanevelés idején főleg rovarokkal táplálkozik, azonkívül inkább bogyókat és magokat eszik.



Kerti rozsdafarkú

(*Phoenicurus phoenicurus*)

Tizennégy centiméter, az idős hímek homloka, fejdala és torka fekete, míg többi felsőrészei hamuszürkék. A hím és a tojó külseje eltérő.



Mezei veréb

(*Passer montanus*)

Feje teteje, halántéka és nyakszirtje vörösbarna. Szemsávja, a szeme alatt levő sáv, a hátsó fültájék-foltja, az állat-torkát beborító nagy folt fekete.



Házi veréb

(*Passer domesticus*)

A fej eleje, valamint a fejtető középső része barnászürke, a szemétől kezdődő s a halántékon keresztül a tarkóig húzódó széles sáv szürke.



Seregély

(*Sturnus vulgaris*)

A fülfedő tollak zöldek, a szeme barna, a csőre arany-sárga, a lába vörösbarna színű. Tavasszal a hím nászruhája fekete, zöldes és bíbros ércfényű színnel.



Házi rozsdásfarkú

(*Phoenicurus ochruros*)

Karcsú testű, egyenes tartású madár, rozsdavörös farkát gyakran rezegetti. Elég félénk, ideges mozgású, táplálékát gyakran felröppenve szerzi meg.



Kis poszáta

(*Sylvia curruca*)

Testhossza 12–14 centiméter, testtömege 10–14 gramm. A fej oldalai és fülfedői sötétek, olyan, mintha álcot viselne.

(Folytatjuk)

Forrás: Mályi Természetvédelmi Egyesület

Fladaró Ancsi

Sohasem szerettem különösebben a verseket (csak a tanáraink ne olvassák most ezt!). Nem tudom megmagyarázni, miért, de azok a kusza sorok, meg a közjük rejtett megfejtésre váró gondolatok elrettentenek. Félreértés ne essék, imádok olvasni! De mindig is közelebb álltak hozzám a pöttyös könyvek történetei, a képregények, vagy az egyéb lányos regények és a humoros sorozatok. Ráadásul a versek közül előbb-utóbb néhányat meg is kell tanulni fejből, előadni az osztálynak, és jól lebegni velük, mert akármennyit gyakorlom a tükör előtt, így is, úgy is belesülök a végén, ha közönség előtt kell szerepelnem. Egy szó, mint

száz, egyáltalán nem örültem neki, amikor a magyartanárnő közölte, hogy a költészet napja alkalmából a versek világában kalandozunk pár napig. Már megint úgy fogok égni, mint a rongypokróc, gondoltam magamban, és egyből görcsbe rándult a gyomrom a hír hallatán. Szerencsére, a feladat sokkal szórakoztatóbb volt, mint reméltem. Ki kellett választani néhány verset (bármilyet!), majd leírni, kinyomtatni, díszíteni (ennek csak a fantáziánk szab határt), és az elkészült műveket a városban kell kiragasztanunk olyan helyre, ahol mindenki jól láthatja. Arról, hogy mindezt véghezvittük, fényképes beszámoló is szükséges (ez a legjobb része az egésznek). Ez már aztán nekem való küldetés, örvendeztem, és rögtön összehívtam a Hajni-féle kupaktanácsot, hogy megbeszéljük, hogyan is lehetne a miénk a legötletesebb megoldás. Ti már szelfiztetek versekkel? Mert ha nem, kerítsetek rá sort mihamarabb. Örült vicces dolog költeményeket ragasztani a buszmegállóba, a hirdetőoszlopokra, vagy a padok támlájára. És ahogy műveinket megörökítettük, büszkeséggel töltött el a tudat, hogy valamilyen módon mi is hozzájárulunk a kultúra éltetéséhez. Azt hiszem, a ma esti olvasási időben előveszek egy eddig még ki nem nyitott verseskötetet.

EZTFILÓZDKI!

Pascal fogadása

A filozófusok között jól ismert egy fogadás, amit Blaise Pascal matematikus talált ki. A fogadás alapja az a kérdés, ami mindannyiunkat foglalkoztatja: vajon létezik-e Isten?

Minden ember törekszik a boldogságra, és igyekszik az életét, a körülményeit, döntéseit és cselekvéseit úgy alakítani, ahogyan a boldogságot elképzeleli. Mindezt pedig jelentősen befolyásolja, hogy hiszünk-e egy felsőbbrendű lény, vagyis Isten létezésében, avagy sem. Ha az életstratégiánk az, hogy nem hiszünk benne, akkor az „egyszer élünk” elv szerint igyekszünk mindent elkövetni, hogy a földi életben boldogok legyünk, és kiteljesedjünk ebben a világban. Ha úgy véljük, hogy van Isten, és hisszük, hogy az emberi élet a túlvilágon folytatódik, akkor mindez nagyon befolyásolja azt, hogy hogyan éljük az életünket a földi viszonyok között.

Ha nem tudunk bizonyosságot szerezni sem arról, hogy van Isten, sem arról, hogy nincs, kössünk egy képzeletbeli fogadást – mondja Pascal! Szerinted melyik eshetőségre ésszerűbb fogadni? Mit nyerünk, és mit veszítünk?

	Ha nyerünk:	Ha veszítünk:
Isten ellen fogadunk:	Ha Isten ellen fogadunk, és nyerünk, akkor az életünk véges, halandók vagyunk, de az életünk a földi boldogságok kereséséről szól, ezeket kihasználva élhetjük az életünk.	Ha Isten ellen fogadunk, és elveszítjük a fogadást, akkor az örök bűnhődés vár ránk. Nem kerestük a földi életben Istent, elfordultunk tőle, ennek a túlvilágon megfizetjük az árát.
Isten létezése mellett fogadunk:	Ha Isten létezése mellett fogadunk, és nyerünk, akkor miénk az örök boldogság. Habár lemondunk a földi élvezetek hajszolásáról, a túlvilágban végtelen boldogság vár ránk.	Ha Istenre fogadunk, és veszítünk, vagyis Isten mégsem létezik, pedig mi úgy tettünk, akkor elmulasztottuk földi élvezetek keresését, ez a veszteségünk.

Mit gondolsz? Melyik fogadás szerint nyerhetünk – és melyik szerint veszíthetünk a legtöbbet? Te mire fogadnál? ■ Tóth Tamara



Michelangelo: Dávid-szobor (1504)

Michelangelo alkotása, a több mint négy méter magas Dávid – a reneszánsz szobrászat remekműve – a harc előtti ifjút ábrázolja. A Dávid-szobor, mellyel a fiatal Michelangelo az egész világnak bebizonyította páratlan tehetségét, művészettörténeti szempontból is új kort jelképezett, mivel a szigorú szabályokhoz ragaszkodó középkor helyett már a humanista szellemiségű reneszánsz stílusjegyeit mutatta. Michelangelo Dávidja egy teljesen mezitelen fiatalot mintázott, amivel a művész a maga korában sokakban mély megdöbbenést keltett.

Írjatok, jelentkezzetek!

Oldalaink nyitva állnak előttetek. Mindegyikhez hozzászólhattok, minden rovatához kérdéssel, kéréssel, javaslattal fordulhattok:

- Küldjétek sok-sok rajzot, fogalmazást, verset a Rügy-fakadásba;
- Írjátok meg, mi érdekel legjobban benneteket a történelemmel, földrajzzal kapcsolatban;
- Küldjétek el az iskolátokban, közvetlen környezetekben történő eseményekről szóló híreket, tudósításokat;
- Adjatok tanácsot Jusztikának;
- Próbáljátok megfejteni a rejtvényeket, fejtörőket;
- Kutassatok és válaszoljatok nyereményjátékunkban feltett kérdésre.

Tegyük közösen olyanná a Jó Pajtást, hogy nektek is, és nekünk is tetszen! Várjuk jelentkezéseketek! Címünk a régi: **Jó Pajtás szerkesztősége, 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1.** Az e-mail-címünk pedig a következő:

jopajtas.szerk@magyarszo.rs.

Címdoldalunkhoz

A határ a csillagos ég

Interjú Zsivanac Lénával

Nemzeti Tehetségsegítő Tanács „Felfedezettjeink” különdíjában részesült Zsivanac Léna, aki az újvidéki Petőfi Sándor Általános Iskola ötödik osztályába jár. Kiemelkedő matematikai tehetsége mellett zenei téren is elismeréseket tud felmutatni. Mint mondta, a kedvence a matematika, és hetedik osztálytól az újvidéki Jovan Jovanović Zmaj Gimnázium matematikai tehetségek osztályába szeretne iratkozni, s a gimnázium mellett a zeneiskolát is szeretné folytatni. A Jó Pajtásnak arról is mesélt, hogy hogyan fedezték fel.

– Szabadkára járok a Cofman Judit Tehetségfejlesztő Iskolába, és ők neveztek be engem. Matematikával foglalkozunk.

■ **Mások azok a matekpéldák, amikkel ott foglalkoztok, mint az iskolában?**

– Igen mások, nehezebbek. Logikai feladatok adnak főleg. Én már a hatodikosokkal járok ebben az iskolában.

■ **Akkor ez az ötödikes tananyag már nagyon megy neked. Kérnek-e az osztálytársaid segítséget?**

– Mivel most online tanítás van, keveset találkozunk, de néha kérdeznak tőlem is, akkor persze segítek, ha tudok. Van, hogy az online tanításnál nem értünk meg egyből mindent és jó, hogy tudunk egymásnak segíteni.

■ **A matek nem mindig tartozik a gyerekek kedvenc tantárgyai közé, neked honnan jött a matek szeretete?**

– Nekem könnyen megy a matek. Anyukám matematikatanárnő és mivel sokat foglalkozunk



matekkel, nagyon szeretem. Sokat járok versenyekre is, eddig a Kalmár László-verseny volt a kedvencem, ahol a budapesti döntőben 3. helyezést értem el.

■ **Hogy szoktál készülni a versenyekre?**

– Általában megcsinálok néhány feladatsort.

■ **A matek mellett hegedülsz is, aminek az alapjait nehéz elsajátítani. Azzal hogyan haladsz?**

– Első évben voltam 4 hegedűversenyen, azokon mind első lettem, a második évben a koronavírus miatt nem voltak versenyek, most viszont készülök a köztársasági versenyre, de volt egy online versenyem is. Érdekel még a zongora és a hárfa is, lehet, hogy azt is megpróbálom megtanulni.

■ **Az előadóművészetekben is jeleskedsz, táncolsz és színészkedsz is. Milyen táncokat tanulsz pontosan?**

– Ebben az iskolaévben nem volt klasszikus balett, de volt jazzbalett és gimnasztika is. A Színes Szilánkok Diákszínpad tagja is vagyok, amit nagyon élvezek, eddig már három gyerekelőadásban és egy felnőtt darabban is szerepeltem.

■ **Mindemellett van időd másra is?**

– Igen még magyar versenyre is készülök.

■ **Az idén lettél ötödikes. Hogy vetted az új akadályokat?**

– Szerencsére könnyen. A testvérem elmagyarázta, hogy milyenek a tanárok, ki mit vár el az órákon. Én is megismertem őket, így könnyebb volt. Szerencsére nem mérgesek, ha el kell mennem egy-egy versenyre. Most online megy a tanítás, így több időm jut mindenre, de azért élőben jobban szeretem az órákat hallgatni.

Komáromi Dóra

logiscool

Egyik korábbi írásunkban foglalkoztunk azzal, hogy mit kell tennetek ahhoz, hogy játéktekfejllesztők lehessetek. Ebben többek között arról is olvashattatok, hogy melyek voltak a 2020-as év legnépszerűbb videójátékai. A sokatok által ismert és kedvelt Minecraft nem sokkal maradt le a dobogóról, hiszen negyedik helyen végzett a CrossFire, a Dungeon Fighter Online és a PUBG előtt. Jó hír, hogy a Minecraftnak egy oktatási verziója is van, amelyet az iskolai órákon is lehet használni. A szerbiai Logiscoolnak több olyan kurzusa van, amely erre a videójátékra épül. Április végén egy Minecraft Modding elnevezésű műhelymunkát is rendeznek az iskolában. Ez egyike annak a négy workshopnak, amelyet e hónap végén és május elején tartanak meg a Logiscool szabadkai, zentai, magyarkanizsai, óbecsei és újvidéki iskolájában.

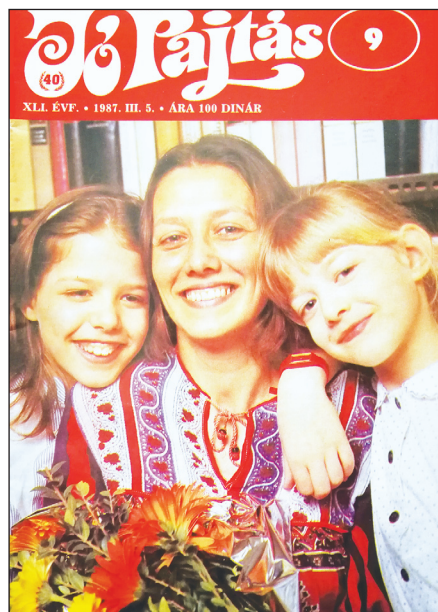
MINECRAFT MODDING

Ezen a műhelymunkán megtanulhatjátok a Minecraft módosításhoz szükséges szoftverek, az MCreator és a Blockbench használatát. Ezekkel képesek lesztek új dolgokat létrehozni a játékban. Saját szuperhőskaraktereket vagy eszközöket alkothattok, amelyeket tetőszöveges szupererővel vagy tulajdonságokkal ruházhattok fel. Saját modokat hozhattok létre, melyekkel bővíthetitek a játékot. Ráadásul ezeket később meg tudjátok osztani a barátaitokkal is. A műhelymunkán betekintést nyertek a programozás és a játéktérvezés világába. A Minecraft Modding workshopot április 24-én és 25-én, vagyis szombat és vasárnap 14 és 19 óra között tartják. A népszerű videójátékról szóló workshop 11–13 éveseknek szól.

3D-TERVEZÉS

Nemcsak a Minecraftban van lehetőség arra, hogy új dolgokat alkossatok, hanem a Logiscool 3D-tervezés elnevezésű műhelymunkáján is. Ennek keretében megismerhetitek a háromdimenziós alakzatok tervezését és felhasználási módjait. Az Autodesk Tinkercad programban fogjátok megtervezni az alakzatokat, és ezek később egy 3D-nyomatató segítségével fognak „életre kelni”. A műhelymunkán nemcsak gyakorlati, hanem elméleti tudással is gazdagodhattok, hiszen megismerhetitek a 3D-nyomatás múltját és jövőjét, illetve annak ipari és űrtechnológiai lehetőségeit.

A workshop után is foglalkozhattok az Autodesk Tinkercadban való tervezéssel. A tárgyakról, alakzatokról készült terveiteket egy



Nem csak Léna került a Jó Pajtás címlapjára. Anyukája, Hanga is szívesen olvasta a lapunkat annak idején (ballról).

Digitális tervezés és programozás

A szerbiai Logiscool négy műhelymunkával készül az általános iskolásoknak

3D-nyomtatással vagy lézervágással foglalkozó nyomdába, fénymásolóba is el tudják vinni. Ezen a helyeken ki tudják nektek nyomtatni a munkáitokat, és a segítségükkel egy teljesen egyedi tárgyat tudtok létrehozni. A workshopot május 8-án, szombaton 8.30 és 13.30 óra között, valamint 9. május 9-én, vasárnap 9 és 12.15 óra között tartják meg a Logiscool iskoláiban. A 3D-tervezésről szóló műhelymunkára a 12–15 éves tanulók jelentkezését várják.

APP-KÉSZÍTÉS

A Logiscool workshopjain nemcsak a Minecraft-karaktereket és 3D-s alakzatokat, tárgyakat tudtok tervezni, hanem mobiltelefonos alkalmazásokat is. Az App-készítés műhelymunkáján a Thunkable alkalmazáskészítő szoftver segítségével megtanulhatjátok, hogy miként lehet saját applikációkat írni az iPhone és az Android telefonokra. Ezen a platformon olyan



A MCreator felülete

appot készítek, amelyet szeretnének. Ezek lehetnek olyanok, amelyek alkalmasak kép- és hangfelismerésre, illetve a vonalkód- és QR-kód olvasásra. Emellett mobiltelefonos játékot, vagy

bármit, ami eszedbe jut. A workshopon vizuális programozásba is betekintést fogsz nyerni. A műhelymunka végére képes leszel olyan mobiltelefonos alkalmazásokat írni, amelyeket akár a Google Play-ben vagy az App Store-ban is publikálhatsz. Az App-készítés workshop 14–18 éveseknek szól, és május 3-a és 7-e között tartják meg a szerbiai Logiscool iskoláiban, mindennap 13 óra és 16.15 között.

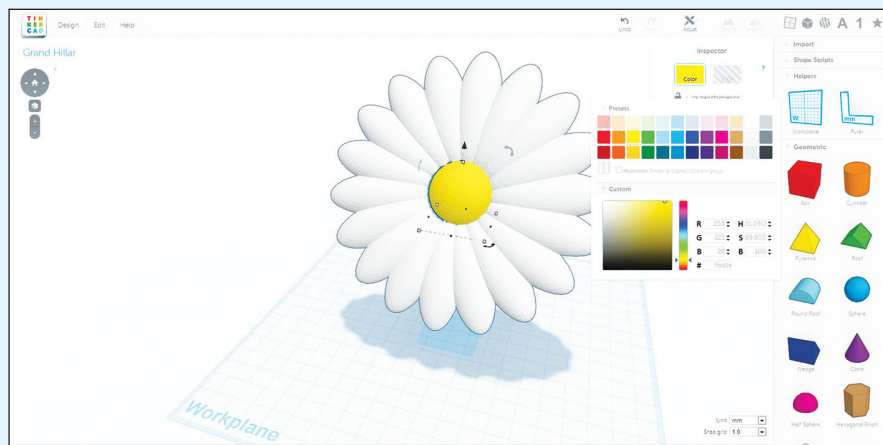
DIGITÁLIS ILLUSZTRÁCIÓ

Ha szeretsz rajzolni, akkor Logiscool a Digitális illusztráció workshopját neked találták ki. A műhelymunkán különféle karaktereket fogsz alkotni, valamint különböző digitális formátumokat és stílusokat is kipróbálhatsz. Megtanulhatsz a Krita szoftver használatát, és arra is lehetőség lesz, hogy egyszerű programozással animáld az általad készített karaktert. A műhelymunkán elméleti tudásra is szert tehetsz, hiszen megismerheted a művészettörténet és rajzelmélet alapjait. Ezenkívül a digitális grafika jövőjéről is hallhatsz. A workshop végén a többi résztvevővel együtt egy virtuális kiállítás keretében bemutatod az alkotásaidat a csoport többi tagjának és a szülőknél is. A Digitális illusztráció workshopot május 3-a és 6-a között rendezik meg a szerbiai Logiscool iskoláiban. Mind a négy napon 9 és 12.15 óra között lesz az oktatás. Ez a műhelymunka a 9–12 éves diákoknak szól.

A műhelymunkákról a Logiscool honlapján, a www.logiscool.com/rs-hu címen, illetve az iskola Facebook-oldalán olvashatsz bővebben. Jelentkezni a Logiscool weboldalán lehet.



A Krita platformján bármit megrajzolhatsz



Tervezés a Tinkercadban

Szalma Brigitta

A magyar irodalom legnagyobb ünnepén

Szavalóverseny az óbcei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben

Reményik Sándor: Az ige
Vigyázzatok ma jól, mikor beszéltek,
És áhitattal ejtsétek a szót,
A nyelv ma néktek végső menedéktek,
A nyelv ma tündérvár és katakomba,
Vigyázzatok ma jól, mikor beszéltek...!

Ezek a sorok jutottak eszembe, mikor március 9-én az óbcei kultúrkörbe igyekeztem a Költészet-napi szavalóversenyre, melyet a magyar költészet napja, a magyar irodalom legnagyobb ünnepe alkalmából 15. alkalommal szerveztek, melyet 1964 óta József Attila születésnapján, április 11-én ünnepünk szerte a világban, ahol csak élnek magyarok.

A vetélkedőt a kultúrkör színháztermében tartották, a járványhelyzet követelésének megfelelően a versenyzők minél távolabb ültek egymástól. Mindenki maszkot viselt.

A szavalóverseny résztvevői a járványra való tekintettel két kategóriában versenyeztek: először az alsósok, majd a felsősök szavaltak. Tetszés szerint választott magyar költők verseivel nevezhettek be.

Először **Cseszák Korcsik Anikó**, a kultúrkör munkatársa köszöntötte a versenyzőket, s a szavalókat kísérő magyartanárokat. Elmondta, hogy összesen 78 tanuló jelentkezett, majd szólt a költészet napjáról.

Ezután a Perem Magyar Egyesület nevében Rókus Zoltán a Szabadkai Népszínház színésze köszöntötte a nagyszámú versenyzőt. Örömet fejezte ki, hogy ilyen sokan eljöttek erre a Költészet-napi szavalóversenyre, mert csak tanulhatnak egymástól a szavalók, mondta többek között.

Itt voltak az óbceieken kívül a pecsoriak, a dreaiak, a bácsföldváriak.

A verset mondó diákok szavalás közben nagyon is vigyáztak, ahogyan a költő is írta: „Áhitattal ejtették a szót.”

Szép élmény volt hallgatni Petőfi Sándor, Radnóti Miklós, Ady Endre, József Attila, Ágai Ágnes, Kosztolányi Dezső, Huszka Péter, Benedek Elek, Mentovits Éva, Fenyvesi Ottó, Móra Ferenc, Pósa Lajos, Csík Mónika, Reményik Sándor, Sajó Sándor, Váci Mihály, Várnai Zseni verseit.

Mint minden szavalóverseny, ez is eredményhirdetéssel zárult. A háromtagú zsűri: **Pakai Orosz Annamária**, az Óbcei Gimnázium magyartanárnője, **Magyar Zsófia**, a Szabadkai Magyar Társulat színésznője és **László Roland**, az újvidéki Művészeti Akadémia végzős hallgatója a következő döntést hozta.

Az első osztályosok:

1. **Hódi Zsófia** (Petőfi Sándor iskola)

2. **Deák Júlia** (Sever Đurkić iskola)

3. **Szabó Hanna** (Sever Đurkić iskola)

Különdíjak: **Bartusz Áron** (Petőfi Sándor iskola), **Dér Zsóka** (Samu Mihály iskola), **Dosztán Emili** (Petőfi Sándor iskola, Drea), **Pekár Balázs**, **Horvát Anina**, **Léner Csanád** és **Dvorszki Rihárd** (mindannyian a Petőfi Sándor iskola tanulói).

Második osztályosok:

1. **Horváth Dorka** (Samu Mihály iskola) és **Horváth Miksa** (Petőfi Sándor iskola)

2. **Bukli Benjamin** (Samu Mihály iskola)

3. **Selymes Leonel** (Samu Mihály iskola)

Különdíjat kapott: **Lovas Amadea** (Sever Đurkić iskola) és **Máté Martin** (Petőfi Sándor iskola, Drea).

3–4. osztályosok:

1. **Butás Petra** (Petőfi Sándor iskola)

2. **Ferenci Orsolya** (Petőfi Sándor iskola, Drea)

3. **Bozsik Rebeka** (Samu Mihály iskola)

Különdíjas: **Stefaniga Vince** (Sever Đurkić iskola)



A felsősök:

Az ötödikesek és hatodikosok korcsoportja:

1. **Kisutcai Ivett** (Petőfi Sándor iskola)

2. **Hanák Vanessza** (Svetožar Marković iskola, Bácsföldvár)

3. **Herbatényi Botond** és **Koncz Villó** (Petőfi Sándor iskola)

Különdíjak: **Bátori Flórián** (Petőfi Sándor iskola), **Kruezio Lav** (Bratstvo Általános- és Középiskola) és **Szabó Vivien** (Samu Mihály iskola)

Hetedik és nyolcadik osztályosok:

1. **Horvát Kinga** (Samu Mihály iskola tanulója)

2. **Varró Tódor** (Petőfi Sándor iskola tanulója)

3. **Deák Evelin** és **Koncz Antónió** (Petőfi Sándor iskola)

Különdíjat érdemelt: **Gál Noémi** (Petőfi Sándor iskola).

Minden szavaló oklevelet, CD-t és golyóstollat kapott, míg a díjazottak könyvjutalomban részesültek.

Míg vártuk, hogy az alsósok befejezzék a szavalást, a Petőfi-szobornál elbeszélgettem a versenyzőkkel, ki melyik verset szavalja, miért jelentkezett erre a megmérettetésre.

Szabó Balázs: Voltam már a Költészet-napi szavalóversenyen, most *Tari István: Darazsakkal barátkoztam* című versét mondom. A tanár úr ajánlotta, s nekem megtetszett.

Varró Tódor: Szeretek szavalni, több versenyen vettem részt s szép eredményeket értem már el. *Petőfi Sándor Az apostol* című elbeszélő költeményéből mondok részletet. A magyartanárom ajánlotta, s át tudom érezni... Különben a kedvenc költőm Petőfi.

Beretka Glória: *Csik Mónika Bújócska* című versét mondom. Tetszik. Másodszor veszek részt a Költészet-napi szavalóversenyen.

Horváth Kinga: Nem először veszek részt szavalóversenyen, s több alkalommal értem már első helyezést. Most *Ágai Ágnes: A titkokat az ujjaimnak mondom el* című versét szavalom. Gyerekeknek való versnek tűnik, de sokkal mélyebb érzelmeket mond el, hogy minden embernek van fontos ember az életében.

Deák Evelin: *Váci Mihály: Még nem elég c.* versét mondom. A tanár úr ajánlotta, s nekem is megtetszett. Nyolc éve járok szavalóversenyre, s én is értem már el szép eredményeket. Eljutottam a köztársasági versenyre is. Az idén is megyek a körzeti versenyre, Bácsra.

Bátori Flórián: Én is eljutottam az idén a körzeti versenyre, melyet Bácsra tartanak meg. Most *Reményik Sándor: A menekülő c.* versét mondom.

Koncz Antónió: *Reményik Sándor: Templom és iskola c.* versét szavalom, melyet az iskolánapon online is elsavaltam. Én is többször vettem már részt szavalóversenyen, s több alkalommal értem el szép eredményt.

A rendezvényt a budapesti Nemzeti Kulturális Alap és a Tartományi Oktatási, Jogalkotási, Közigazgatási és Nemzeti Kisebbségi – Nemzeti Közösségi Titkárság támogatta.

Koncz Erzsébet

Jusztika igazsága

Az Élet

Drága barátaim! Ha jól számolom, lassan már több mint egy éve írom Jusztika igazságát. Rengeteg minden terítékre került ez alatt a hosszú idő alatt. Írtam a barátságról, a szerelemről, a koronavírusról, a családomról, az edzéseimről és még egy csomó dologról, amit igazságtalanságnak tartottam. Viszont rájöttem, hogy sokkal fontosabb dolgok is léteznek annál, hogy ki a szimpátiánk, milyenek a jegyeink az iskolában, mit gondolnak rólunk mások. Nem az a legnagyobb igazságtalanság a világon, hogy maszkban kell mennem iskolába. Sokkal rosszabb dolgok is léteznek. A halál. Milyen az, amikor valakit nagyon szeretünk, és az a valaki egyszer csak teljesen eltűnik az életünkből? Mikor kisebb voltam, sokat gondolkoztam ezen. Elképzeltem, hogy milyen lenne, ha meghalna például az egyik nagytatám (Tata), Mami férje. Úgy éreztem nem bírnám elviselni, hetekig csak sírnék. Körülbelül két évvel később Tata megbetegedett. Igazából még ötvenéves korában rákot állapítottak meg nála, de akkor megműtötték, így még egészségesen élhetett pár évig. Viszont az orvosok előre megmondták, hogy a műtét nem gyógyíthatja meg teljesen, a betegség visszatérhet. Mikor tizenkét éves voltam, Tata szervezete gyengülni kezdett. Elkezdett fulladni, lefogyott, egy időben fel sem bírt kelni az ágyból. A testvéreimmel mindig sok időt töltöttünk Maminál és Tatánál. Ezen nem változtattunk akkor se, mikor Tata komolyan beteg lett. Vagyis abban az időben is gyakran látogattuk őket, és a szünidőinkben több hetet is ott töltöttünk. Gergő, Sári és én egy szobában aludtunk Mamival, Tata pedig a mellettünk lévő helyiségben, csak egy vékony fal választott el minket tőle. Mikor már nagyon beteg volt, gyakran halottam éjszakánként a zihálását. Irtózatosan fulladt, minden egyes pillanatban attól féltem, hogy egyszer csak elhallgat, és meghal. Mami alig aludt esténként, ha Tata nem kapott rendesen levegőt, már kapcsolta is a villanyt, és szaladt át a másik szobába. Állandóan görcs volt a gyomromban. Félttem, hogy Tata meghal. Mikor már nappal is nagyon rosszul volt, nem mertem benézni a szobájába. Gyakran kiszaladtam az udvarra, hogy ne kelljen hallanom, mikor levegő után kapkod. Csak az járt a fejemben, hogy bármelyik pillanatban meghalhat. Meghal, meghal... Tata életének utolsó két hetében nem voltam jelen. Novemberben jártunk akkor, nem lehettünk Mamiéknál, hiszen iskolába mentünk. Talán ha szünet van, akkor sem engedték volna, hogy ott legyünk. Tata nagyon beteg volt már. Egyik nap aztán... Kora délután volt, csak anya és én voltunk otthon. Egyszer csak csörgött a telefon. Anya szaladt, hogy felvegye, én meg már nem tudom miért, kimentem az udvarra. Nyitva volt az ajtó, így éppen meghallottam anya egyik elejtett félmondatát:

– ...nem lélegzik?

Megdermedt az ereimben a vér. Tudtam, hogy Mami az egyetlen ismerősünk, aki nem mobiltelefonon hív minket, szóval csak vele beszélhet. Márpedig akkor... Éreztem, ahogy egy árva könnycsepp végiggördül az arcomon. Fohászkodtam, hogy ne az legyen, amire gondolok. A következő pillanatban anya szólított. Bementem. Ott állt a konyhában, a telefont még mindig a kezében szorongatta, de már nem beszélt senkivel. Úgy láttam, mintha kicsit sírt volna... Egy pillanatig a szemembe nézett, majd ezt mondta:

– Juszt, meghalt a Tata.



Ivankov Lilla

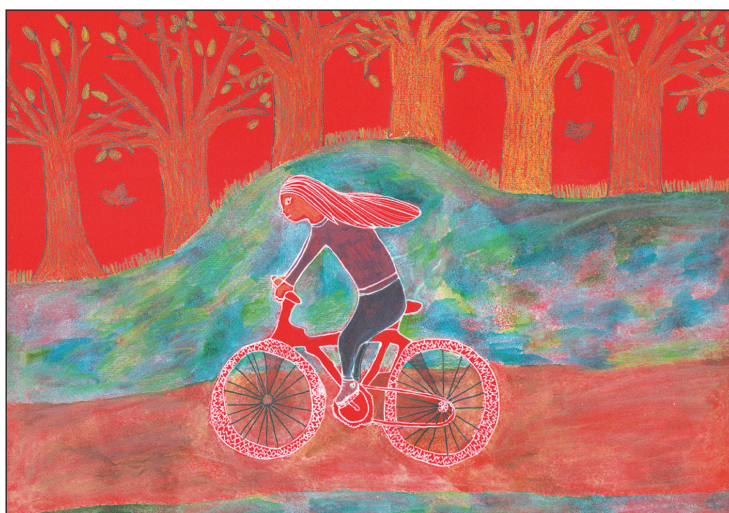


Szabó Léda Orsolya

A magyarországi Mátra Biker Sport Club Tekerj a Mátrában! elnevezésű rajzpályázaton sikeresen szerepeltek a szabadkai EmArt Képzőművészeti Műhely növendékei. Az alsósok korcsoportjában Szabó Léda Orsolya 3. lett, a felsősöknél pedig Ivankov Lilla 2. helyezést ért el.



Szabó Léda Orsolya ...



... és Ivankov Lilla díjazott alkotása

Beköszöntött a tavasz

Márciusban beköszöntött a tavasz, de az időjárás nem mindig azt mutatja. Az éjszakák és a reggelek még csípősek. Napközben egy kicsit felmelegszik, de ez még nem az igazi.

A fák is elkezdtek virágozni, de lehet, hogy megsínylik, a kertben a virágok napközben bontogatják szirmaikat, de estére összecsukódnak. A madarak is vígan csivitelnek a napsütésben, már amikor süt. Már én is nagyon vártam a tavaszt, hogy letehessem a nagykabátot, mert így könnyebb focizni és bicajozni a barátokkal.

Nagyon remélem, hogy minél előbb igazi tavaszi idő lesz, és többet lehet kint, a szabad levegőn focizni.

Angyal Krisztián, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Szeretem a tavaszt

A tavaszról fogok most írni. Most következik e csodás évszak, tele-tele sok virággal.

Sok embernek a tavasz a kedvence, de én nem tartozom teljesen közéjük. Szeretem, de nem a kedvenc évszacom. Sokat játszok olyankor a kertben testvéremmel, kimegyünk a játszótérre csúszdázunk, hintázunk. Na de most térjünk a lényegre, hát mire? A tavaszra, a szép évszakra, telis-tele mulatsággal, vidámsággal, madarakkal. Már a kertben a madarak csicseregnek, a darazsak, szúnyogok is elkészültek, az orgona már virágzik de a rózsa sem késlekedik. Szeretem a tavaszt, mert szép és illatos, szeretem, mert színes és bájos.

Ez lenne az én fogalmazásom, amibe sok fáradtságot és munkát vittem bele.

Kelemen Enikő, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Az én legboldogabb napom

Mindig vágytam egy kistestvérré, féltem is, de nagyon érdekelt, hogy milyen lesz osztozni velem.

Amikor eljött a nagy nap, és megszületett a pici baba, mindenki örült az új családtagnak. Nem tudom miért, de az idők aznap nagyon jókedvűek és hangosak, talán túl hangosak is voltak. Izgatottan vártuk, hogy mikor engedik őket haza a kórházból. Apukám néhány nap múlva hazahozta anyukámat és a kis picurát. Amennyire vissza tudok emlékezni, mert akkor még csak két és fél éves voltam, az a szőke kis csöppesség nagyon szép volt abban a hófehér pólyában. Elejében sokat sírt, mert hasfájós volt, és anyum néha megkért, hogy hozzak tiszta pelenkát a pelenkázóasztalhoz, mert azt igen sokszor kellett cserélni. Sokat törtük a fejünket, hogy mi is legyen a neve, és arra jutottunk, Máténak kereszteljük.

Habár néha nagyon csintalan, de azért igazán szeretem, és örülök, hogy megszületett az öcsém.

Tóth Szonja, 3. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Az én legboldogabb napom

Már évek óta szerettem volna egy kistestvért.

Mindig kérdezgettem a szüleimet, hogy mikor lesz testvérem, de ők ezt válaszolták:

– Majd nemsokára.

Néhány hónap múlva egy téli estén anya és apa szólt, hogy szeretnének beszélni velem. Ekkor tudtam meg, hogy lesz egy kistestvérem. Annyira boldog voltam, mint még soha. Nagyon izgatott lettem és már alig vártam, hogy megszülessen. Kíváncsi voltam, hogy fiú lesz-e vagy lány. Egyszer, amikor anya hazajött az orvostól, így szólt:

– Kisöcséd lesz!

Nagyon megörültem és azt mondtam:

– Legyen a neve Dávid!

Néhány hét múlva, szeptember 9-én megszületett. Másnap, amikor hazajöttek a kórházból én foghattam meg először a kis újszülöttet. Boldog voltam, hogy végre megismerhettem.

Nagyon szeretem a kisöcsémet.

Kovács Laura, 3. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Meghitt hangulatban töltött órák

(Élménybeszámoló)

Még tavaly márciusban történt az eset, amikor már elkezdődött a járvány és napokra be voltunk zárva.

Anya és apa elment egy rövid időre a boltba vásárolni. Addig én otthon maradtam a tesómmal. Épp a szobában ültem, amikor egy furcsa hangot hallottam. Nagyon hasonlított egy kisebb bombára, de kétlem, hogy egy igazi bomba robbant fel a házunk előtt. Rögtön befutottam a testvérem szobájába. Semmit nem láttam. Utána berohantam a nappaliba. Ott sem történt semmi. Végül a fürdőszobában kerestem a zaj forrását. Ott már láthatóvá vált az óriási hang forrása.

Mire észbe kaptam, addigra már egy tócsában álltam. Nem akartam mozdulni, nehogy összehabozzam a többi szobát. Szerencsére épp időben értem vissza a szüleim a vásárlásból. Anyának elmeséltem az egészet, ő pedig segített feltakarítani. Kiderült, hogy tönkrement a mosógép. Elcammogtam az öcsém kis „birodalmába”. Nagyon gusztusos volt a vizes zoknim hangját hallani. Nagyon.

Egy óra múlva már bunyóztunk is Mátéval. Ő nyert. De azért én is megdobáltam a zoknimmal. Örült is neki... Anyu kihívott minket a kertbe. Apu javában sütögetett már az udvaron. Mint mindig, szalonnát választott vacsorára.

Máté hintamániás. Imádja őket. Úgy rohant a hintához, mint a kisgyerek a csokihoz. Én mindeközben az ugrálókötelezéssel bajlódtam. A kuttyánk, Süti az óriási, fekvő traktorkerékben ugrándozott, s közben megpróbált rágrani apa fejére. Majdnem sikerrel is járt.

Én egy vitát indítottam el. Az öcsém azt mondta, hogy az autók dorombolnak. Én azt, hogy brummognak. Anya lezárta a vitát azzal, hogy az autók zúgnak.



Gubi Áron, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarakanizsa

Mindeközben Süti tájába pottyant egy jókora pók. Nem is tudtam, hogy fél a pókoktól. Annyira megijedt, hogy elhatározta, kiszökik a házból. Sikerral is járt. Ledöntötte a farönköket és futott. Száguldott, de még hogy mennyire... Csak egy baj volt. Az, hogy egyenesen felém tartott. Rám ugrott. Ráadásul a fejemet vette célba.

Nálunk mindig van valami káosz, és a meghitt hangulatok ehhez hasonlóak. De ez így jó, ahogy van. Hiszen az a lényeg, hogy együtt legyen a család. Főleg most, ebben az örült világban.

Tanulság: Együtt volt a család. Süti elérte az álmát, ráugorhatott a fejemre. Máté győzött a bunyóban, én jól éreztem magam, a pók pedig ott maradt a tálban.

Bajtai Dorina, 5. osztály, Stevan Sremac iskola, Zenta

A 22. század iskolájának a tanulója vagyok

Tudományos-fantasztikum

Csörgött az ébresztőóra. A szemem lassan, fokozatosan nyílt ki. Még mindent homályosan láttam, de később, idővel kitisztult. Az ágyamon levő képernyős ébresztőóra villogott. Odanyúltam az ujjammal a kikapcsoló gombhoz. Leállt a villogása, csipogása.

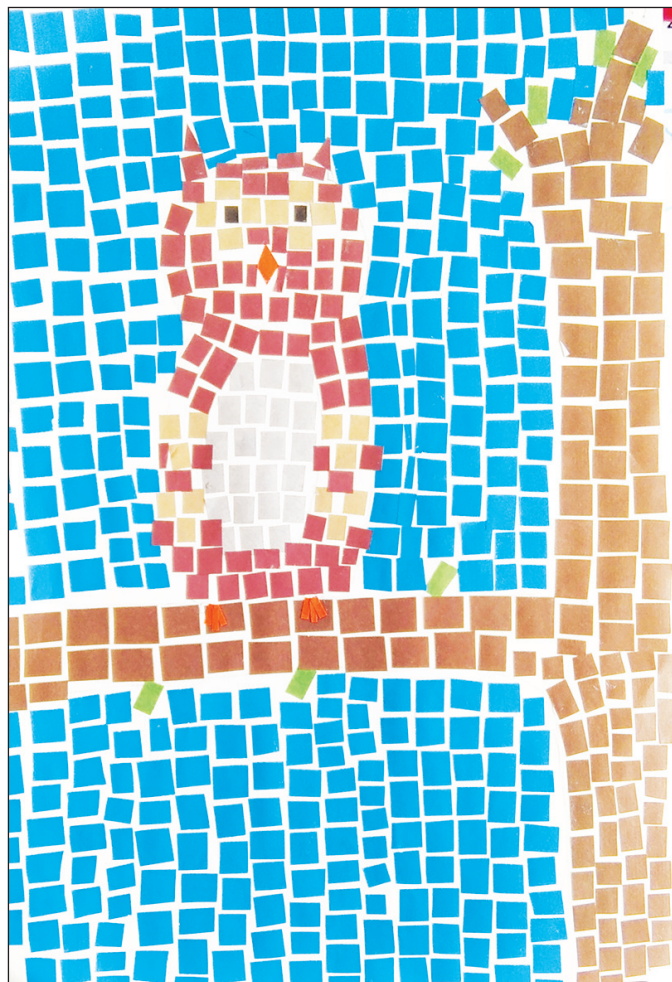
Felkeltem az ágyból, majd a tolós szekrényemhez dőcögtem. Elhúztam a szekrény ajtaját, és ezt követően nyomban meg is jelentek a ruhahologramok. Ezeket a hologramokat távirányítóval lehetett váltogatni. Amelyikre rákattintottam, azt a ruhanyomtató seperc alatt kinyomtatta. Pár perc múltán már felöltözve indultam ki a házból. A kocsi lebegett, tehát valaki beindította, és valaki ülhetett is benne.

Anyukám volt az, engem várt. Beszálltam a kocsiba a szívókámmal együtt. A szívóka segítségével szoktam tartogatni a hologramos dokumentumaimat és a házi feladataimat. Még jó, hogy nem kell táskát és könyveket cipelgetnem magammal, mint a múlt század gyerekeinek.

Odaérve az iskolához kiszálltam a járműből, később az iskola ajtójához vettem az irányt. Belépve az épület ajtaján megcsapta a szememet a vakító fehérség. Minden fehér volt, akár csak egy laboratórium. Az összes gyerek külön helyre rohangu. Valaki az egyik terembe, valaki a másikba. Elmentem az első tanterembe. Szétnyíltak előttem a tolós ajtók. A falak, az asztalok fehéren csillogtak. Kiválasztottam egy asztalt és leültem. A fehér ingben levő tanár már várt minket. Szívélyesen üdvözölt minket a mikrobiológia-tan első óráján. Közben szónokolt, a mögötte lévő falból szekrények dudorodtak ki, melyekből kerek robotok gurultak. Ezek a robotok sorban osztogatták a dokumentumokat, persze hologram formájában. Ez a koronavírus statisztikáját mutatta. Az osztály fele már szemforgatóan nézte a lapot. Hiszen ki nem hallott volna még erről a világiárványról? Ezután az óra után jött a vegytan. A diákok védőruhában mentek be a „sérthetetlen” terembe. Ebben a teremben különböző kísérleteket hajtottunk végre robotokon vegyszerekkel. Kipróbáltuk az antigravitáló-szérumot, a láthatatlantató szerumot, olvasztót, fagyasztót és zsugorítót is. Ezt az órát az egész osztály élvezte. Ezután már mentünk haza. A mai nap nem sok óránk volt, ugyanis otthon rengeteg kidolgozandó feladatlapot szoktunk kapni.

Néha szerencsésnek érzem magam, amiért érdekesek a tantárgyak, de néha visszamennék a 21. századba. Hátha egy pár év múlva már az időgépet is feltalálják, és megvalósíthatom az álmom.

Rizsányi Melánia, 7. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka



Sós Ivett, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa



Mányi Alíz, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Megzenésítették egy pókhálót

A szakértők szerint az általuk létrehozott hangszer segíthet jobban megismerni az ízeltlábúak világát

A Massachusettsi Műszaki Egyetem (MIT) csapata egy pókháló alapján alkotott zenét. A kísérteties hangzás segíthet jobban megérteni, hogy az ízeltlábúak miként szövik hálójukat, illetve miként érzékelik a világot.

A szakemberek egy berlini művésszel, Tomás Saracenóval közösen két dimenzióban, lézer segítségével vizsgálták a pókhálót, a struktúráról készített képekből pedig egy modell révén hozták létre a 3D szerkezetet virtuális valóságban (VR). Az MIT zenei szakával még egy hárfaszerű hangszert is kidolgoztak az adatok alapján.

Markus Buehler, a csapat tagja szerint a hálók első ránézésre véletlenszerűnek tűnhetnek, de valójában rengeteg belső struktúrát rejtnek. Ezek felfogása viszonylag nehéz az emberi agy számára. A kutató hozzátette, a VR és a hanghatások segítségével jobban megérthetjük a pókháló szerkezetét.

Buehler szerint a pókok igen érzékenyek a rezgésekre, ezek révén tájékozódnak, illetve kommunikálnak. A csapat célja az volt, hogy bemutassák, miként tapasztalhatják meg az állatok az őket körülvevő világot. A szakértők a lézerrel már a háló kialakítása során is



elemezték a szerkezet alakulását, így módon a hangszer egyre összetettebbé vált. Buehler hozzátette, az egész olyan volt, mintha valaki gitározna, és egyre több húr jelenne meg a játék közben.

A csapat azt is felmérte, hogy a különböző tevékenységek, például a párkeresés

alatt, milyen rezgéseket bocsátanak ki az élőlények. A cél az, hogy a különböző jelek megismerésével kommunikálni tudjanak az ízeltlábúakkal. Buehler szerint az általuk létrehozott hangszer amellett, hogy tudományos szempontból izgalmas, zeneileg is érdekes. (National Geographic)

A lengő lámpa legendája



A hagyományok szerint 1581-ben a 17 éves Galilei – a Pisai Egyetem elsőéves diákjaként – egy napon a dőmben, mise alatt arra lett figyelmes, hogy a nyitott bejárat fölé felfüggesztett lámpa ide-oda leng a húzatban. Érverését számolva megmérte a lengések idejét, és arra jutott, hogy egy lengés mindig ugyanannyi ideig tart, akár nagy a kilengés, akár kicsi.

Későbbi éveiben kísérletileg is megfigyelte az inga lengéseit, és megállapította, hogy a lengésidő független a kitérés nagyságától (később bebizonyosodott, hogy ez csak kis kitérésre igaz), az inga súlyától és anyagától.

Csaknem másfél méteresre nőtt a világ legnagyobb nyula



Darius még 2010 áprilisában nyerte el a rekorder lenyűgöző címet: a maga 129 centiméteres hosszúságával és 24 kilogrammos testsúlyával igazi „titánnak” számított még a faja képviselői között is. Ezt a címet azóta elhódította tőle Dexter, a saját csemetéje.

A kontinentális óriásnyúl első példányát még 1893-ban dokumentálták, és valószínűleg a flamand óriásnyúltól származik, amely a föld legnagyobb nyúl-fajtája. Utóbbi faj már legalább háromszáz éves és eredetileg húsaért és szőrméje miatt tenyésztették. Ezeket az óriási állatokat azonban ma már nagyrészt házikedvencekként nevelik.

A házi veréb

REND: Verébalakúak (*Passeriformes*)
CSALÁD: Verébfélék (*Passeridae*)

Egyik leggyakoribb madarunk, mely a szövőmadarak közeli rokona. Nyugat-Európában jelentősen megfogyatkozott az állománya, egyes területekről már el is tűnt. Kedveli az ember közelségét. Hazánkban még általánosan elterjedt. Táplálkozása változatos. A fiókák több állati eredetű élelmet, főleg rovarokat fogyasztanak, míg az öreg madaraknál a növényi táplálékok vannak túlsúlyban. Állandó madár.

Élőhelye, költése

Egész Európában, Észak-Afrikában, valamint Ázsia nagy részén elterjedt, de a betelepítések miatt valamennyi kontinensen találkozhatunk vele. Különböző fák, bokrokon, állattartó telepek közelében, gólyafészkek alsó részeiben, településeken a házak ereszeiben, tetőtereiben, sokszor csoportosan költ. Elfoglalja a mesterséges odúkat is. Évente kétszer, de sokszor háromszor is nevel utódokat. Fészke rokonaihoz hasonló, gömb alakú, melyet fűszálakból és szénából épít, melyet tollakkal bélel ki. Egy fészkealj 2-7 tojásból áll. A fiókák etetését többnyire a tojó végzi.

Tálcás porfürdő

Már tavasszal is de különösen a nyári kánikulában, megfelelő talajviszonyok mellett sok madárfaj a nap- és vízfürdő mellett gyakran porfürdőzik is. Ha a porfürdő az itató mellett van, a madarak gyorsan felfedezik a finom szemcsés talaj kínáta higiéniai lehetőséget, és akár a vízfürdönél is



Orbán Zoltán

gyakrabban porfürdőznek. Különösen a verebek számára jelent közösségi programot a csoportos porfürdőzés, nem ritkán két-három madár is helyet szorít magának egy-egy talajtölcsérben.

Hogyan készítsünk porfürdőt?

Ehhez a legmegfelelőbb egy 1 méter hosszú, 50 cm széles és 5-7 cm mély műanyag virágláda alátét, de jó az 50-60 cm átmérőjű, kerek változat is. Ezt csak fel kell töltenünk finom, például földútról gyűjtött porhomokkal, és máris kész a porfürdőnk. A porfürdőt érdemes az itató közvetlen közelében kialakítani, mert így a madarak is gyorsabban megtalálják, és használniuk is kényelmesebb.

A tálcás porfürdő előnye, hogy könnyen átmozgatható, és ami a legfontosabb, esős idő közeledtével vagy a téli szezonon kívül egy megfelelő méretű műanyag fóliával letakarva szárazon is tartható. Így az eső elvonultával vagy kora tavasszal elég lesznednünk a takarást, és a madarakat száraz porfürdő várja. Mivel egyes madárfajok,

például a házi és a mezei verebek csapatosan járnak, a porfürdő ideális madárvédelmi eszköz a madármegfigyeléshez, fotózáshoz, különösen akkor, ha itatóval együtt alkalmazzuk.



A vörös vércse

A vörös vércse (*Falco tinnunculus*) a legelterjedtebb sólyomfélének. A puszták és a szántóföldek lakója. Egész évben megfigyelhető.

A vörös vércsének nagyon jellegzetes a vadászmodszere. Felemelkedik 20-30 méter magasra, és gyorsan csapkodva a szárnyával egy helyben lebeg (szitál), és onnan figyeli a földet. Ha észrevesz valamit, lassan közelebb ereszkedik, majd hatalmas sebességgel csap le a zsákmányra. Leginkább rágcsálókra, nagyobb rovarokra, gyíkokra vadászik.



Vörös vércse (tojó)



Szárnyával egy helyben lebeg, vagyis szitál

A vörös vércse nem rak fészket, előszeretettel költ elhagyott szarka vagy varjú fészkekben, odvas fákban, de egyre gyakrabban foglalják el a mesterséges odúkat is. A költőhelyet februárban és márciusban foglalják el, áprilisban rakják le a 4-6 tojásból álló fészkeikat.

Szöveg és fotó: Faragó Szabolcs

Virító Pál

(Székely népmese)

IV. rész

A róka mindenütt ment elől, s egyszer meglátja távolról a vasfogú bába kastélyát. Az a kastély pedig olyan volt, amilyen kastélya sem a Zöld királynak, sem más ember fiának ezen a világon nem volt, mert az egy csodálatos aranyarkon fordult. Abban lakott az a vasfogú bába, akitől minden ember félt a környéken, mert olyan istentelen teremtes volt, hogy ha valakire megharagudott, azt elpusztította haragjában. Emiatt aztán cselédet sem kapott utoljára, s még az utazók is messzire elkerülték a kastélyát. Egyes-egyedül ült a fényes kastélyban, mikor a róka betoppant hozzá. Elkezdte a róka mondani neki nagy lelkendezéssel:

– Ó, te jó asszonyság, mennyire sajnálak én téged, mert igen nagy, felette nagy veszedelem fenyeget, s én azért jövök hozzád olyan nagy sietve, hogy ha csak lehet, megmentsem életedet. Elvándoltak téged a király előtt a sok elkövetett gonoszságod miatt, s most küld reád egy sereg katonát avval a parancsolattal, hogy téged elfogjanak, s ízben pokolra küldjenek. Nézz csak ki az ablakon, hogy jönnek a katonák tova a lejtőn, lefelé. Ugyan porzik az út utánuk!

Kinéz a vasfogú bába a kastély ablakán, s meglátja a sereg katonát, hogy jönnek arafelé, s úgy megijedt, hogy még a hideg is rázni kezdte, hogy kocogott a vasfoga belé. Azt mondja a rókának nagy reszketve:

– Jaj, édes rókám, tied a kastélyom, fele vagyonom, csak segíts rajtam, mentsd meg az életemet.

A róka fogja magát, kihívja a vasfogú bábát, hátra a csűrös kertbe, ott volt egy feneketlen kút, annak a vedrébe bemászott a vasfogú bába, a róka leengedte kötélhosszáig. Majd visszafut a konyhába, hoz egy éles kést, elnyesi a kötelet, a vasfogú bába pedig lezuhan egyenesen a pokol mélyeséges fenekére. Akkor a róka visszament a kastélyba, s ott várakozott, hogy illendő módon fogadhassa Virító Pált.

Csakhamar megérkezett Virító Pál hintóstól, feleségestől, s velük a katonák is. A róka bevezérelte őket a sarkonforduló kastélyba, s a királyleány s a katonák mindent igen megcsodáltak. Nagyon örvendeztek, kivált Virító Pál, hogy olyan szerencsésen



sült ki a dolog. Azután nagy vendégséget készítettek, tál, kanál elég volt, de istenes ember volt, aki egy kanál levest kapott.

A katonák másnap visszamentek a Zöld királyhoz, hogy hírül vigyék neki, hogy milyen jó helyen hagyták a leányát. Az új házassóké lett az irtózatoss vasfogú bába kastélya, s annak minden néven nevezendő vagyona, s ott maradt nekik a hatlovas hintó is.

A rókát Virító Pál ott tartotta egy házban magukkal, ott volt a helye éjjelenként a meleg tűzhelyen. A róka egy éjjel közelebb talált feküdni a tűzhöz, s megperzselődött a szőre.

– Miféle perzsbűz van itt? Én ezt ki nem állhatom – azt mondja az asszony az ágyból, s felkölti az inast, akit magával hozott volt, s avval kivetteti a rókát a konyhába.

Reggel kimegy a házból Virító Pál, szembejön vele a róka, s azt mondja neki:

– No, te Virító Pál, ha a te udvarodban még egyszer úgy bánnak velem, mint az elmúlt éjjel, tudd meg, hogy éppen olyan szegény koldussá teszek, mint a pusztá malomban voltál.

– Ne búsulj, mert jobban gondom lesz rád ezután – azt mondotta neki Virító Pál, s úgy is lett, amint mondotta.

Egy napon a róka félrehívta Virító Pált, s azt mondta neki:

– Hallod-e, te Virító Pál, én elmondom neked az én történetemet, amit mindeddig titokban tartottam előtted. Valamikor én is olyan emberfele voltam, mint te, s mikor immár felcseperedett fickó voltam, hát mi tagadás, a testvéröcsémekkel elloptuk volt egy gazdag özvegyasszonynak a kövér lúdját. Az az özvegyasszony aztán elment az ördögös szigetbe, egy ördögös boszorkány vén szülőéhez, annak adott egy csomó pénzt, s az rókává változtatott mind a ketőnket. A testvérem nem tudom, hova lett, mert soha hírét nem hallottam, én pedig ide kerültem a te udvarodba.

Virító Pál bevitte a rókát a maga házába, s meghagyta a feleségének és az inasoknak, hogy jól gondját viseljék, mert ő sokat élt szolgálatában. Akkor elment az ördögös szigetbe, száz aranyat vitt, s az ördögös szüle ismét emberré változtatta a rókát.

Onnan hazajött Virító Pál, s egy pompás kis házat építtetett neki, az ő sok szolgálatáért, s abban lakott élete fogytáig. Virító Pálnak ha valami kényes dolga fordult elő, mindenkor vele megtanácskozta. Ott élnek ma is, a sarkonforduló kastélyban, ha eddig meg nem haltak.

Stephen Fry

Mítosz

(Részletek)

De honnan származnak egyáltalán ezek a görög mítoszok? Megtehetjük ugyan, hogy az emberi történelem nagy gombolyagából csak a görög fonalat húzzuk ki és követjük, de csupán egyetlen civilizációra koncentrálva és annak történeteit kiragadva talán túlságosan is elszakadnánk az egyetemes mítosz valódi forrásától. Az ősidők emberei mindenféle különös jelenségekre figyeltek fel, furcsa energiákkal találták magukat szemben, amelyek táplálták a vulkánokat, gerjesztették az éhjáborukat, a szökőárakat



és a földrengéseket. Az évszakok ritmusának váltakozása, az égitestek éjszakai tánc, valamint a napfelkelte újra és újra bekövetkező csodája hódolattal töltötte el szívüket. És persze egy kérdés is szöget ütött a fejükbe. Hogyan kezdődhetett ez az egész? Sok-sok civilizáció kollektív tudatalanjában ott vannak bizonyos történetek, amelyek haragvó, meghaló és feltámadó istenekről, termékenységű istennőkről, mindenható lényekről, a tűz, a föld és a

víz démonairól vagy szellemeiről mesélnek.

A görög mítoszok bemutatják az emberiség születését, valamint saját küzdelmünket, hogy elszakadjunk az istenektől, hiszen durvaságai, állandó kotnyeleskedések oly sok gondot okoztak, és egyre nehezebb volt elviselni, hogy zsarnokként uralkodtak az emberi élet és civilizáció felett. A görögök nem alázkodtak meg isteneik előtt. Pontosan tudták, hogy állandóan legezgetni kell a hiúságukat, mégis egyenlőnek tartották velük magukat.

Mítoszaikon látszik, mennyire értékelték, hogy bárkik hozták is létre ezt az elképesztő világot, akik ennyi szörnyű, csodálatos, hóbortos, gyönyörű, örült és igazságtalan dolgot teremtettek, azoknak szintén szörnyű, csodálatos, hóbortos, gyönyörű, örült és igazságtalan lényeknek kell lenniük. A görögök saját képükre teremtették isteneiket, akik így teremtvő és háborúskodó, bölcs és kegyetlen, gyengéd és brutális, szenvedélyes és bosszúálló lények lettek.

Yuval Noah Harari

Sapiens

(Részletek)

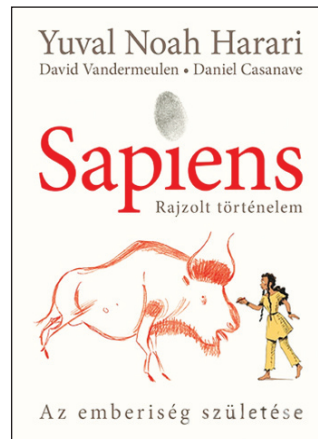
Mintegy 13,5 milliárd éve, a ma ősrobbanásként ismert esemény során létrejött az anyag, az energia, az idő és a tér. Univerzumunk ezen alapelemeinek története a fizika.

Megjelenésük után mintegy 300 ezer évvel az anyag és az energia összetett struktúrákká, úgynevezett atomokká kezdett összeállni, melyek később molekulákba csoportosultak. Az atomok, molekulák és kölcsönhatásaik története a kémia.

Nagyjából 3,8 milliárd évvel ezelőtt egy Föld nevű bolygón bizonyos molekulák elkezdtek különösen nagy és bonyolult szerkezeteket, úgynevezett organizmusokat alkotni. Az organizmusok története a biológia.

Körülbelül 70 ezer évvel ezelőtt a *Homo sapiens* fajba tartozó organizmusok még bonyolultabb szerveződésekké, úgynevezett kultúrákká kezdtek formálódni. A kultúrák ezt követő fejlődése a történelem.

Ha 2 millió évvel ezelőtt kirándulást tettünk volna Kelet-Afrikába, ismerős emberi lények csoportjába botlhattunk volna: csecsemőjüket aggodalmasan dédelgető anyák, a sárban gondtalanul játszadozó gyerekek; a társadalmi előírások ellen lázadó indulatos fiatalok, és törődött öregek csoportjába, akik csupán nyugalomra vágnak; és voltak még mellüket verő macsók, akik a helyi szépségeket igyekeznek lenyűgözni, és bölcs, öreg mátriárkák, akik már mindent láttak. Ezek az ősi emberek szerettek, játszottak, barátságokat kötöttek, és ver-



sengtek a rangért és a hatalomért – de ugyanezt tették a csimpánzok, páviánok és elefántok is. Nem volt bennük semmi különleges. Senki sem sejtette, legkevésbé maguk az emberek, hogy leszármazottaik egyszer majd a Holden sétálnak, széthasítják az atomot, megfejtik a genetikai kódot és történelemkönyveket írnak. A legfontosabb tudnivaló a történelem előtti emberekről, hogy jelentéktelen állatok voltak, semmivel nem gyakoroltak nagyobb hatást a környezetükre, mint a gorillák, a szentjánosbogarak vagy a medúzák.

A *Homo sapiens* egy még nyugtalanítóbb titkot is rejtegetett. Korábban úgy gondoltunk magunkra, mint az egyetlen emberekre, mivel a legutóbbi tízezer évben valóban a miénk volt az egyetlen emberi faj. Az ember szó valódi jelentése azonban „a *Homo* nemhez tartozó állat”, és ennek a nemnek valamikor több faja is volt a *Homo sapiens* mellett.

Emberiségünk/emberségünk története

Mind Stephen Fry, mind Yuval Harari könyve az emberiség és a civilizáció történetével foglalkozik. Különlegessé pedig módszereik teszik ezeket a vállalkozásokat.

Stephen Fry a görög mítoszokat meséli újra sajátos, angol humorral vastagon megpakolt stílusában és szemüvegén keresztül. Yuval Harari pedig az emberiség történelmét dolgozza fel, méghozzá egy nagy történeté gyúrja

össze mindezt. Az efféle átfogó látásmód a mai időnkben meglehetősen ritka, a *Sapiens* mégis olyan nagy hatású könyv lett, hogy Harari nevét rengetegen kezdték emlegetni. Sikerük egyik titka talán az, hogy rendkívül intelligens módon, de mégis közérthetően írnak, ők maguk pedig hiteles személyiség az olvasóközönség szemében, akiknek a mondanivalójára érdemes figyelni.

Jóllehet a Jó Pajtás olvasóinak többsége számára ezek a könyvek túl nagy falatot jelentenek még, de a fenti részletek megmutatnak néhány lehetséges közelítési módot közös múltunkhoz. Múltunkhoz, amelyet érdemes újra és újra megvizsgálni, értelmezni, újramesélni és felfedezni.

Herédi Károly

Angyal volt-e Bandi?



a pandúrok meg is lepődtek. Azonban, amikor átugrott, meghúzta a ló kantárát és lecsúszott a ló lába. Szegény Angyal Bandi bele esett az árokba, rá pedig a ló. Így kapták el Angyal Bandit a pandúrok.”

Kik voltak a pandúrok?

Régies nyelven így hívták azokat, akik a rendre felügyeltek, vagyis a mai rendőrségnek lehet őket tekinteni.

Tényleg ilyen jótékony lehettek a betyárok? Ez már egyáltalán nem biztos, ugyanis nincs arra bizonyíték, hogy valóban szétosztották volna a szegények között azokat a dolgokat, amiket elloptak. A betyárok azért lettek népszerűek a későbbiekben, mert az ellenállás szimbólumai lettek, ugyanis erről a korról tudni kell, hogy az emberek nagyon szegényesen éltek. Így amit ők nem mertek megtenni, mert bűn volt, addig ezek a betyárok megtették. Ehhez hasonló eset Mátyás király az emlékezetünkben, akiről igazságosként emlékezünk. Nagy adókat vetett ki a kis emberre, de a halála után szétesett az ország és rosszabb életkörülmények lettek Magyarországon, így az emberek visszakívánták Mátyást. Így igazából az olvasónak kell eldöntenie azt, hogy a betyárok tényleg jótékonyak voltak, vagy egyszerű bűnözők.

Németh Klaudió



Egy betyár ábrázolása

A betyárok érdekes színfoltjai voltak a tizen-nyolcadik, tizenkilencedik századi magyar történelemnek. Biztosan mindenkinek mondták már, hogy *Megállj, gyerek, de begyár vagy!* Ezzel legtöbbször szüleink, nagyszüleink akkor förmedtek ránk, amikor valamilyen csintalanságot követtünk el. Nos, a betyárok is hasonló csintalan személyek voltak a magyar történelem e szegletében. Gyakran raboltak ki gazdag embereket, ezeket az eseteket később betyártörténetekként meséltek el a szegényebb népek, miszerint a betyárok a szegények között szétosztották a lopott dolgokat. A leghíresebb betyár Rózsa Sándor volt, de most Angyal Bandi történeteiről fogok írni.

Ami talán a legfurcsábban hangozhat az olvasó számára: Angyal Bandi nem Angyal Bandi volt. Az igazi Bandi ugyanis az egyik legrégebből ismerhető betyárként tevékenykedett a mai Felvidéken és Észak-Magyarországon. Sajószentpéteren nevelkedett és a családjának itt volt jelentős földbirtokmennyiség a tulajdonában. A család később elszegényedett és ekkor kezdett el tolvajlással foglalkozni. A bácskai Angyal Bandi nem lehet a felvidéki, egészen egyszerűen azért, mert bűncselekményeit főleg azokban a vármegyékben jegyezték fel, amelyek több száz kilométerre voltak Bács-Bodrog vármegyétől, a mai lakhelyüinktől. Akkoriban még nem volt repülő, vonat vagy autó, hogy át tudott volna jönni a mi vidékünkre. Így a bácskai Angyal

Bandi valódi személyét sosem fogjuk megtudni, de sok monda maradt róla fenn. A mi Bandink tevékenységének helye Madarastól Roglaticáig terjedt nagyjából.

Egy idős ember így emlékezik a bácskai Angyal Bandira:

„Hogy miben ember vót Angyal Bandi? Az urakat fosztogatta, oszt szegények közt meg osztogatta. Meg elrendelte a tisztartónak, hogy ekkorra meg ekkorra legyen ennyi meg ennyi szalonna meg micsoda, oszt az járt jó, aki megadta, mer ahun a komenciót nem kapta meg, ott maga vette el, de duflán meg triplán.”

A néphagyományban feltűnt egy olyan történet is, hogy egyszer egy nagy gazdát rabolt ki épp akkor, amikor mulatozás volt. A gazda bűne az volt, hogy nem fizette ki a negyedévi tartozását a betyárnak. Körülfogták a kastélyt – mert a betyárok nem magukban tevékenykedtek, hanem társakkal – és Bandi bement az épületbe. Ott felszólította a mulatozó népet, hogy az ékszereket, pénzüket adják oda neki a zsákba. Valószínűleg ez a történet valamelyik bácskai gazdánál lehetett, pontosabban nem tudni.

Az elfogásáról az idős ember így emlékszik:

„Egyszer a pandúrok úzóbe vették, de Angyal Bandinak sikerült valahogy a Nagy Árok felé menekülni. A pandúrok még örültek is, hiszen nagyon széles árok volt ez akkoriban. Azt gondolták, hogy most meg lesz, de Angyal Bandi lóva akkorát tudott ugrani, hogy átugrotta az árkot,

Az ócskavas bedarálása

A sziget, amelyet nem akartak elfoglalni, de azért semlegesítették

Amerika már a maga javára fordította a csendes-óceáni történeteket, de még messze volt attól, hogy nyugodtan hátradőljön és szivarra nyújtson. Mivel Japán igencsak elterjeszkedett, a hatalmas szigetvilágban rengeteg kisebb-nagyobb támaszponttal rendelkezett. Az amcsiknak éppen ezért alaposan át kellett tettezniük azt a végeláthatatlan területet, nehogy egy meglapuló támaszpontból váratlan támadás érje őket.

A Truk-sziget azonban nem tartozott a többi sziget között megbújó aprócskák közé. Fontos támaszpont volt már a második világháború előtt is, itt volt a japán tengerészetnek a Karolina-szigeteken levő fő bázisa. Erődítmények védtek a kikötőt, repülőtérnek négy kifutópályája volt. Japánból a Csendes-óceán déli és középső részére, vagy onnan hazafelé tartó hajók rendszerint megfordultak itt. Naponta 50-60 hajó – hadi és kereskedelmi – horgonyzott a lagúnában, és több mint háromszáz vadászgép meg bombázó állomásozott a szigeten. A rakományokban hatalmas mennyiségű hadianyagot tartottak, a szigetet áthatolhatatlan korallzátony övezte, és több ezer katona állomásozott rajta. Egy ideig ez volt a japán haditengerészet főhadiszállása, kikötőjében horgonyzott a Muszasi, a világ legnagyobb csatahajója, amely a japán flotta zászlóshajója volt. Csakhogy mindez 1943-ig volt így, 1944-re azonban az amerikaiak annyira megerősödtek, hogy már Truk megtámadására készültek.

Mitscher amerikai tengernagy öt hordozóval, négy könnyű anyahajóval, hét csatahajóval, sok cirkálóval meg rombolóval – nagyjából hatvan teknővel – közelített, a hordozókon pedig 500 repülőgép készült támadásra. Mivel a japánok értesültek az amerikai flotta érkezéséről, és méreteiről is volt némi elképzelésük, elhatározták, hogy „hősiesen lelépnek”, még mielőtt az amcsik odaszólnak, hogy jöttek. A hasznavehető hajóikat átrendelték egy távoli kikötőbe, a rossznyelvek szerint csak az ócskavasnak valót hagyták hátra. Aligha volt így. Mert itt maradtak a bevetésre kész repülő, valamint a több ezer jól felfegyverzett katona az erődítményekben. A japán elképzelés azon alapult, hogy az amerikaiaknak rengeteg erejükbe, idejükbe, emberükbe, mindenükbe kerül a sziget bevétele. Csak arra nem számítottak, ami bekövetkezett.

Elsőként a japán repülő támadtak, de mindössze egy találatot értek el az egyik csatahajón, ám nem okoztak rajta nagy kárt. Aztán egy torpedótalálatot is elértek az egyik hordozón,



**A repülőgépek indításához széllel szembe kell fordulni.
Az amerikai flotta felsorakozott Truk támadására**

amely ezután kiállt a csatasorból, és elhajózott javításra. Másnap az amerikaiak visszavágtak. Méghozzá keményen. Elsőként 72 Hellcat szállt fel, szétszórta ez ellenük induló japán Zerókat, és lecsaptak a repülőterekre. Aztán indult a második hullám, amelyben a vadászok mellett már helyet kaptak a torpedóvetők meg a zuhanóbombázók is. A japánok ezen a napon 124 repülőgépet veszítettek, és több hajójuk is roncsalmazzá vált. Mivel az amerikaiak ekkor már rendelkeztek radarokkal, éjszaka azok segítségével vezették célra a bombázókat. Reggel ismét beindult a nagyüzem, több hullámban is támadtak minden célpontot. A hatalmas légi fölénynek, valamint a korszerűbb repülőgépeknek köszönhetően az amerikaiak déltájban kimondhatták: elgereblyéztük! Ekkor már szinte nem is volt célpont, amelyet érdemes lett volna támadni. A japán légierő 270 gépet, a flotta három könnyűcirkálót, hat rombolót, három kisebb hadihajót, két tengeralattjárót, valamint 32 szállító- és kereskedőhajót veszített. Az amerikaiaknak csak 21 repülőjük ment rá, de többnek a legénységet sikerült kimenteni.

És ekkor onnan jött a ráadás pofon, ahonnan a japánok nem várták. Az amerikaiak nem ostromolták meg a szigetet, partraszállással nem próbálkoztak. Az erődítményeket meg ezek legénységét ott hagyták savanyodni, hiszen az utánpótlástól elvágott támaszpont – repülő meg hajók híján – immár veszélytelen volt. Az amerikai flotta tehát nem időzött Trukon, hanem veretett tovább. A japán legénység pedig – bár éhezve és nélkülözve – épségben kivárhatta a kapitulációt.



Torpedótalálat egy szállítóhajón

Micsoda hősök!

A superhősök képregényekben, könyvekben, animációs alkotásokban és filmekben is megjelennek. Ezúttal a filmekre összpontosítunk. Amióta a superhősfilmek új lendületet kaptak, arra jöhetünk rá, hogy sokféle superhős létezik, akik nem is minden esetben hibátlanok, vagy valamiben eltérnek az átlagtól. Ilyen például a nagyszájú Deadpool, az alig látható Hangya és társa, a Darázs, a gyereklelkű Shazam, A galaxis őrzői pedig csupa fura figurából áll. Az alábbiakban újabb különleges superhősprojektekre térünk ki.

MÉGISCSAK JÖN BLACK ADAM

Említettük a DC-hez köthető Shazamot. Nos, ez a varázsszó nemcsak a fiatal Billyre érvényes. Amikor ugyanis Theo mondja ki, akkor Black Adammá változik át. Black Adam már a 2019-es Shazamban kellett volna, hogy megjelenjen, a karakter megformálójának pedig The Rockot, azaz Dwayne „a Szikla” Johnsont nézték ki. Ez az ötlet tulajdonképpen már több mint tíz éve megfogalmazódott, de nem valósult meg. Ehelyett a Black Adam különálló filmként a Shazam mellékágaként hirdették meg, és habár a forgatásokat a járványügyi helyzet miatt többször elhalasztották, végül mégis hozzáfogtak a munkálataikhoz. A hírt maga Dwayne Johnson osztotta meg a rajongókkal, méghozzá nagyon izgatottan. Azt üzenete, történelmet írnak és egy rettentően fontos hírt kell közölnie, ami ugyebár az volt, hogy hivatalosan is megkezdődött a Black Adam forgatásának az első napja.



A Black Adam film készítése egyébként azért is fontos, mert ez lesz a karakter első élőszereplős megjelenése. A bemutatót 2022. július 29-ére tették, a filmet Jaume Collet-Serra rendezi, az alkotásban pedig Noah Centineo (Atom Smasher), Aldis Hodge (Hawkman), Sarah Shahi (Adrianna Tomaz), Quintessa Swindell (Cyclone) és Pierce Brosnan (Doctor Fate) is játszanak.



PLUSZOS SZUPERHŐSÖK

Melissa McCarthy és férje Ben Falcone, valamint Octavia Spencer azt próbálják bizonyítani a nemrég megjelent Thunder Force, azaz Lecsap csapat című vígjátékkal, hogy a superhősök nem feltétlenül sportos alkatúak vagy kigyúrt testűek. Erről a film főszereplői Melissa McCarthy és Octavia Spencer tesznek tanúbizonyságot. A filmet Ben Falcone rendezte, aki maga is megjelenik az alkotásban. A tartalom szerint miután egy kozmikus sugár eléri a Földet és genetikai mutációt vált ki, az újonnan létrejött supergonoszok folyamatos pusztítást okoznak. Ez ellen lép fel Emily (Octavia Spencer) és Lydia (Melissa McCarthy), a frissen megszerzett supererőjükkel. A Lecsap csapat Ben Falcone hatodik filmje, egy kivételével mindegyiket ő rendezte és mindegyikben a felesége a főszereplő.



SZUPERHŐSÖS MUSICAL?



Ryan Reynolds a kilencvenes évek óta számos filmben játszott, de világhírnévre 2016-ban Deadpoollként tett szert. A film óriási siker lett, két évre rá pedig a második részt is bemutatták, amelyet szintén rengetegen megnéztek. Ryan Reynolds azóta még jobban foglalkoztatott színész, és most is legalább négy filmről tudni, amelyben főszerepet játszik és amelyet az idén vagy jövőre terveznek bemutatni. Egyik a Free Guy sci-fi, a másik a Sokkal több, mint testőr akciós vígjáték második része, a harmadik a Red Notice, szintén egy akciós vígjáték, a negyedik pedig The Adam Project sci-fi. A pletykák azonban másról is szólnak. Állítólag a Deadpool harmadik része is készül, amelyben Jim Carrey lehet a főgonosz, sőt a híresztelések arra is kitérnek, hogy Ryan Reynolds és Jim Carrey egy musicales superhősös vígjátékban is gondolkodnak. A lassan feledésbe merülő Jim Carrey nemrég a Sonic, a sündisznó gonoszaként bizonyított, így a figyelem újból ráirányult.

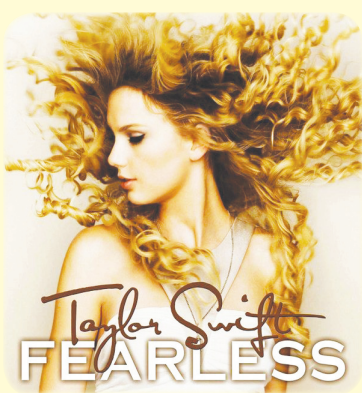
Összeállította: L. M.

ÚJ LEMEZSEL TÉRTEK VISSZA



A három testvérből és az unokatestvérükből álló Kings of Leon zenekar 1999-ben alakult meg és azóta is szép sikereket érnek el. Az első lemezüket 2003-ban jelentették meg Youth & Young Manhood címmel, rögtön a következő évben pedig a másodikikat, az Aha Shake Heartbreaket. Ezután két évet pihentek, majd pedig 2007-ben a Because of the Times-al, 2008-ban pedig az Only by the Nighttel jelentkeztek és tulajdonképpen ez hozta meg számukra a világhírnevet. A zenekar a továbbiakban még három lemezt adott ki, a legutóbbit 2016-ban Walls címmel. Ezután egy hosszabb szünet jött, de végül is nem vártak tovább és nemrég megjelentették a nyolcadik albumukat a When You See Yourselfet. A rajongók már vártak erre az albumra, hiszen még az év elején megismerhették róla a The Bandit és a 100.000 People című dalokat. Úgy tudni, hogy a zenekar a lemez bevételének negyedét egy koncertszervező cég javára ajánlotta fel.

TAYLOR VERZIÓJA



Taylor Swift második lemeze a Fearless volt, és tulajdonképpen ez hozta meg számára a világhírnevet. Az album 2008. november 11-én jelent meg, 2010-ben pedig megkapta érte az Év albuma díjat, amivel az akkori legfiatalabb díjazott művész lett, hiszen csupán húszéves volt. A lemez körül azonban nem alakult minden rendben,

jogi konfliktusokat szított és Taylor Swift végül elvesztette a pert Scooter Braunnal szemben, ezzel együtt pedig a dalok feletti jogokat és az irányítást is. Taylor ezt nem hagyta annyiban, így a tavalyi rendhagyó évet arra is kihasználta, hogy elkezdte újra felvenni régi dalait és egy új lemez formájában elkészíteni a saját verzióját. A 27 dalt tartalmazó Fearless (Taylor's Version) album nemrég meg is jelent, sőt, a kritikusok túlnyomórészt dicsérik.

ÚJABB MEGLEPETÉS
A RAJONGÓKNAK

A járványügyi helyzet váratlanul érte a zenekarokat is, beleértve az egyik legismertebb alternatív rockegyüttest, a Radioheadet is. Fellépni ők sem tudtak, de még így sem akarták magukra hagyni a rajongókat. Még a pandémia kezdetén, tavaly áprilisban, bejelentették, hogy hét héten keresztül, hetente egyszer egy teljes koncertet töltenek fel a YouTube-csatornájukra. Az ígéretüket betartották ezek pedig azóta is megnézhetőek. Mivel a járvány továbbra sem nyugszik, az együttes bejelentette, hogy újabb hét koncertet töltenek fel, szintén hetente egyszer hét héten keresztül. A sorozat egy 2008-as fellépéssel indult.



AZ Ő FILMJEI IS KÉSNEK

Tom Cruise a '80-as évektől az egyik legsikeresebb és legnépszerűbb színész. A világhírnevet a Top Gun hozta meg a számára, ő pedig tett róla, hogy a világ ma is róla beszéljen és további sikeres filmekben játszott, ilyen például a Mission: Impossible-sorozat. Mindkét filmnek folytatása is készült, de úgy látszik, hogy a járványügyi helyzet ezeket sem kímélte és a tervezettnél később mutatják be őket. A Top Gun-t 1986-ban láthatták a nézők, a pilótasztori pedig a nyolcvanas évek kultuszfilmje lett, ezért a rajongókat évtizedekig nagy lázban tartotta, hogy lesz-e folytatása. A Top Gun: Maverick végül is elkészült és több mint egy év huzavona után végül is úgy néz ki, hogy novemberben lesz a bemutatója. Ekkorra lett viszont beharangozva a Mission: Impossible hetedik részének a bemutatója, így azt jövő évre halasztották.



Jelige: „elveszve a rosszban”

Kedves Bizi. Hetedikes lány vagyok, aki küzd az osztálytársa ellen. Van egy srác az osztályomban, akivel minden második nap egy kocsi utazunk, mert együtt járunk úszásra egy másik városba. Úszáson mindenki észreveszi, hogy mennyire piszkál, és néha nemcsak az én, de más idegeire is megy. De szó szerint. Nincs egy olyan nap, amikor meg nem szólna a nem fullos alakom miatt vagy, hogy bőrhíbam vannak. Hiába mondom neki, hogy nem vagyok kövér. 172 centis lányhoz 62 kiló. Az mondhatni tökéletesnek. Piszkál, mert nincs csipőm, vagy mert a női idomaim nem akkorák, mint ahogy ő elképzei. Ennek nézhetjük a jó oldalát, hogy mert megnézett, de nem... Bármikor, mikor éppen kedve tartja beszél, hogy karácsonyra kérjek zsírleszívást, vagy menjek el plasztikai műtetre. Szó szerint mindent kipróbáltam. Nem figyeltem rá, meg kapott már taslit. Tudom, itt jönnek majd, hogy mert ne figyeljek rá. De ez már lassan 2 éve így megy. Így is önbizalomhiányos vagyok, de ez így még jobban le húz. Egyszerűen utálok magam és néha annyit edzek, hogy elérjem a célo, hogy az ájulás kerülget. Nem egészséges, de mikor egy hónap edzés után látom a tükörben azokat a bizonyos kockákat a hasamon, akkor az mindent megér. De a srác piszkálódásával már nem tudok mit kezdeni és úgy érzem, kezd betelni a pohár, annak meg az lesz a vége, hogy úszás közben megfojtom, vagy nem tudom. Kérlek, segíts. De előre megmondom, hogy visszavágni neki nem fogok, mert oltogatással veszítettem már el barátot. Előre is köszönöm...

„elveszve a rosszban”

Válasz:

Kedves hetedikes lány!

Ments meg Isten, az ilyen baráttól, mint ez a fiú! Úgy látszik, mindenek ellenére nagyon fontos számodra, hiszen a sok vitriolos mondat után sem teszel ellene semmit sem, csak eszed magadat, és próbálsz megfelelni neki. Ahogyan a fiú veled viselkedik, nyugodtan besorolható az erőszakos magatartás, a szóbeli erőszak kategóriájába. A szóbeli erőszakkor, az elkövető fél nem alkalmaz fizikai erőt, mert a másik fél önértékelését pofonok vagy ütés helyett, szavakkal rombolja le, azért, hogy uralkodhasson fölötté. Így nem jöhet létre köztük valódi kapcsolat. Azért is teszi ezt veled, mert a lelke legmélyén, fél tőled. Azonban abban is biztos vagyok, hogy ez a fiú sem olyan tökéletes, mint amilyennek gondolja magát. Mivel ez a fiú NEM A BARÁTOD!!!, nyugodtan összeszedheted a hibáit, és olvass be neki! Ha így folytatod, a felgyülemlett harag és a düh, a benned forrongó feszültség robbanás-hoz vezethet, aminek elsősorban számodra nem lesz jó vége! Emellett, nagyon jó lenne, ha a fiú viselkedéséről elbeszélgetnél az edződdel, vagy valakivel a felnőttek közül, akibe bizalmasad van, mert sokszor az, hogy megosztjuk valakivel a gondunkat, segít más szemszögből látni a dolgokat. Mindemellett, még a fiúnak is jót tenne, ha valaki felnőtt elbeszélgetne vele a sporttársa, a másik nem iránti viselkedéséről. És egyáltalán

az erőszakos viselkedés különböző fajtáiról. Ha valamit a felsorolt lehetőségek közül megteszel, elsősorban, hogy szóljál a problémádról az edzőnek, vagy éppen a szüleidnek, biztos vagyok benne, hogy változik majd a helyzet. De, ha minden part szakad, még mindig megmarad az a lehetőség, hogy kérd, ne vele legyél egy kocsi-ban, amikor edzésre mentek.

Jelige: „Cilike”

Kedves Bizi! Adj tanácsot, mit tegyek!

Van egy barátnőm, akivel már egészen kicsi korunk óta együtt vagyunk. El se tudom képzelni, milyen lenne, ha ő nem volna. A gondom az, hogy őt sokkal jobban szeretik az osztálytársaink, főleg a fiúk. Nem egyszer már mondták rá, hogy milyen szép lány. Amikor együtt vagyunk, engem észre se vesznek! Nyolcadikosok vagyunk, és az osztályunkból már majdnem mindenki párban van. Az az igazság, hogy ő fejlettebb, mint én, mert én még olyan deszkás vagyok, ő meg már nőies. Szerintem nálam nincs semmi, amivel felkelhetném a fiúk érdeklődését. Szerintem a fiúknak csak az a fontos, hogy mellesek legyenek a lányok. Van egy szimpátiám, aki már jó ideje nagyon tetszik. Azt vettem észre, hogy már ő is ott legyeskedik a barátnőm körül. Ezért nagyon boldogtalan vagyok. Nem szeretnék féltékenykedni, és megszakítani egy hosszú barátságot, de ha kell...! Kérlek, adj tanácsot, mit tegyek, hogy engem is észrevegyenek a fiúk, különösen a fiú, aki tetszik.

„Cilike”

Válasz:

Kedves Cilike!

Ne búsulj! Hidd el, nagyon gyorsan minden a helyére kerül majd! Ha csak a nőies idomú nők találnának maguknak párt, akkor bizony már régen gondok lennének az emberiséggel. Nem hiába mondják azt, hogy – Ízlések, és pofonok!, meg azt, hogy – Minden zsák megtalálja a maga foltját. Ezek ősi bölcsességek, amelyek igencsak igaznak bizonyultak eddig. Lehet, hogy most ebben a pillanatban még a veled egykorú fiúkat az ilyen nőies lányok érdeklik, hiszen öbennük is most ébrednek a férfiaság és a nemiség is, és most ismerkednek önmagukkal és a lányokkal is. Idővel náluk is kialakul, hogy milyen típusú lányokhoz vonzódnak inkább. Biztos, hogy hamarosan te is valakinek az érdeklődési központjába kerülsz, csak türelmesnek kell lenned önmagaddal. Még nem jött el a te idő, ezért használd ki ezt arra, hogy csiszolgassad önmagadat, tanuljad az egymás közötti kommunikációt, amit csak barátkozással lehet. Persze, amennyire ezt a járványhelyzet megengedi! Barátkozni kell mindenki, fiúkkal, lányokkal főleg az osztálytársakkal, sőt, ha van rá mód be lehet kapcsolódní a helyi művelődési egyesület munkájába. De ott van a tánc, torna, a színészet, a sport lehetőségei is, attól függően, hogy mi érdekel téged, mihez van hajlamod. Ismerd meg jól a többieket is, így bővül a baráti köröd is, amire szükséged lesz a jövőben, hisz nem jó, ha egyetlen egy barátja van az embernek, és nagyobb a valószínűsége, hogy téged is észrevesznek majd, ha többen vagytok.



Jelige: „Borostyáninda”

Kedves Bizalmas sorok!

Én egy nyolcadikos, nagyon magas lány vagyok. Mindenkitől magasabb vagyok az osztályomban. Már elértem a 180 centimétert. A fiúk általában gúnyolódnak, meg piszkálódnak a magasságom miatt. „Becenevet” is kaptam, „Zsif”-nek szólítanak, ami a zsiráfot helyettesíti. Nekem ez a megszólítás egyáltalán nem tetszik, de ha tiltakozok, meg veszekszek velük, annál jobban cikiznek. Emiatt sokszor nagyon szomorú vagyok, volt már, hogy el is sírtam magam előttük, ami még rontott a dolgokon. Mindenek a teteje az, hogy a fiú, aki nekem nagyon tetszik, alacsonyabb tőlem. Eddig még nem volt fiúm. Lehetséges, hogy a magasságom miatt? Mit tegyek? Különbözt az mondják rólam, hogy szép lány vagyok. Segíts!

„Borostyáninda”

Válasz:

Kedves Borostyáninda! Úgy látom, mély levegőt kell venned, és megnyugodnod, hiszen a természet ellen nem sokat tehetünk, csak megkereshetjük a helyzetünknek a jó, pozitív oldalát. Ha hiszed, ha nem, sokan vannak, akik szívesen cserélnének veled, mert nem egy topp-modell van, aki ezzel a magassággal büszkélkedik. Tudnod kell, hogy mindenkinek, aki valamilyen módon eltér az átlagtól, gondja van. Azonban idővel, nagyon sok minden a helyére kerül. Ha tömegben vagy, vagy éppen a tömegközlekedési eszközöket használod, sok előnnyel rendelkezel az alacsonyabbakkal szemben: látod mi történik, és főleg nyáridőben nem kell mások hónaljának kiparoltságait belelegezned. Ami a fiú magasságát illeti, nem vagy sem az első, sem az utolsó, akinek alacsonyabb fiú tetszik. A magasság nem kellene, hogy akadály legyen, ha ti jól érzitek magatokat egymás társaságában. Sok esetben pedig nagyon is jól működnek a kapcsolatok attól függetlenül, hogy a fiú alacsonyabb termetű. Ha igazán tetszik a fiú, ne szégyenlősködj, barátkozzatok, ismerjétek meg egymást, viselkedj vele oldottan és vidáman, és idővel minden kiderül, hogy jól megvagytok-e egymással vagy sem. A többieknek pedig, akik „Zsifiznek”, ne mutasd ki, ha megbántódtál, mert azt szeretnék elérni, hogy kiborulj. Ha nem érik el a céljukat, biztos, hogy gyorsan abbahagyják a gúnyolódást.

Kérdéseikre Bori Mária pszichológus válaszol

e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

Mennyire tudsz befolyásolni másokat?

Kisebb-nagyobb cselekkel, de mindig eléred a célodat másoknál? Vagy épp ellenkezőleg: gyakran rászédnek, és nem az van, amit igazán szeretnél? Töltsd ki a tesztünket, és megtudod, mire vagy valójában képes, ha a befolyásolásról van szó!

1. Szeretnéd kölcsönkérni egy partira a barátnődtől azt a ruhát, amit most vett magának.

- a) Célozgatok rá, hogy mit szeretnék, de nem sok sikerrel. (1)
- b) Meghívom őt is a partira. (4)
- c) Remélem, hogy igent mond, különben azon gondolkozhatok, hogy mit vegyek fel. (2)
- d) Megmondom neki, hogy rajta nem is áll olyan jól. (3)

2. Megkérted a barátnődet, hogy egy hétig vigyázzon a macskádra, de ő ki nem állhatja. Mit teszel?

- a) Csak most az egyszer kérek tőle szívességet. (3)
- b) Szégyellje magát, amiért nem szeret, amúgy nincs gond, megkérek valaki mást. (1)
- c) Félve kérdezem meg, válasz persze nem lesz. (2)
- d) Megígérem neki, hogy viszonzom a szívességét. (4)

3. Moziba szeretnél menni a barátnőddel és már azt is tudod, mit akarsz megnézni.

- a) Megkérdezem, van-e kedve megnézni a kinézett filmet. (2)
- b) Erősködök, hogy azt nézzük meg, amit kiválasztottam, de az sem baj, ha nem akarja. (1)
- c) Addig áradozok neki a filmről, amíg sikerül rábeszélnem. (4)
- d) Megmondom, hogy most én választok filmet, legközelebb meg ő. (3)

4. Az iskolatársadtól kapsz egy üzenetet, amiben feltett neked egy kérdést.

- a) Nem válaszolok neki azonnal, túl elfoglalt vagyok. (1)
- b) Azonnal visszaírok. (3)
- c) Amint lesz egy szabad percem, válaszolok neki. (2)
- d) Azonnal válaszolok neki, legközelebb nekem is szükségem lehet rá. (4)

5. Épp a vonaton/buszon ülsz és mindenképpen az ablak mellé szeretnél ülni. Mit teszel?

- a) Megvárom, amíg lesz szabad hely az ablak mellett. (1)
- b) Udvariasan megkérem az ablak mellett ülő személyt, hogy cseréljen velem helyet. (3)
- c) Megkérem, hogy cseréljünk helyet és cserébe felajánlom az útra a magazinom. (2)
- d) Elmagyarázom nekik, hogy ha nem az ablak mellet ülök, rosszul leszek. (4)



PONTOZÁS

Add össze a válaszaid melletti pontokat, és olvasd el a rád vonatkozó értékelést

5–7 pont: Nincs benned semmi szikrája a manipulációnak. Inkább azok közé tartozol, akiket manipulálnak. Próbáld meg fejleszteni a manipulációs készségedet. Bátran kérj szívességet anélkül, hogy azt érezd, neked is viszonznod kell. Nagyon idegesítő lehet, ha nem azt kapod, amire számítasz, törekedj rá, hogy te irányítsd az életedet. Tanulj meg csak kérni, és ne ajánlj fel cserébe semmit. Az emberek vagy igent vagy nemet mondhatnak, ez ennyire egyszerű. Így sokkal kevesebb vitád lesz másokkal.

8–14 pont: Képes vagy irányítani anélkül, hogy manipulálnál. Sosem vagy manipuláns és ez benned a nagyszerű. Ha szeretnél valamit, akkor azt nyíltan közlöd a másik féllel. Ha nemmel felelnek a kérésedre, megmutatod meggyőző, határozott oldaladat. Párán talán túl passzívnak tartanak téged, de ne aggódj emiatt, csupán azt jelenti, hogy te így kezeled a feléd irányuló negatív reakciókat. A passzivitás nem rossz taktika, hiszen így mindent jól megfigyelsz, és jobban ki tudod következtetni a dolgok alakulását.

15–21 pont: Tudod, hogy hogyan használd a vonzerőd. Nagyon jó vagy az emberek elbűvölésében, ami már néhanéha a manipulálás határát súrolja. Ne aggódj, hiszen, tudod, ha mosolyogsz, a világ visszamosolyog rád. Mindig hallgass, figyelj a környezeted véleményére, és vedd is számításba azokat. A „vonzerődöt” arra is használhatod, hogy mások napját szebbé tedd. Légy óvatos, ne erőszakoskodj és ne erőltess rá senkire olyat, amit tényleg nem szeretne. Jobb, ha hagyod, hogy a dolgok maguktól alakuljanak, mint hogy csalással nyerj meg egy csatát.

22–28 pont: Vigyázz, mert hihetetlenül manipuláns vagy. A legnagyobb problémád az, hogy, nem hallgatod meg mások véleményét saját magadról. Ez azt jelenti, hogy nem tiszteld őket eléggé, és azt akarod, hogy mindenki úgy táncoljon, ahogy te fűtyülsz. Nem nagy bűn, amit csinálsz, de vigyázz, mert egy napon, minden visszaüthet, amikor a barátaid már besokallnak tőled. Legyél kicsit egyenesebb és fogadd el, ha néha nemet mondanak.

Tavaszi nagytakarítás a gardróbodban

Ki a régivel, a hótaposó csizmákkal és a nagykabáttal, és elő az újat!

A tavasz a megújulás és a növekedés évszaka. Nekünk, földi halandóknak ez azt jelenti, hogy itt az idő, hogy feltárjuk a szekrényt, és elkezdjük a nagytakarítást. De mielőtt elraknánk azokat a nagykabátokat, vessünk egy jó alapos pillantást szekrényeinkre. Itt a megtisztulás, adományozás és elpakolás ideje, és mi segíthetünk neked ebben!

Szánj rá néhány órát, és szerezz motivációt, mert néhány fontos (és nehéz!) döntést kell majd meghoznod. Az a jó hozzáállás, ha követed az „1 év szabályt”: mindent, amit egy évig nem használtál, dobj ki, ajándékozd el vagy adj le egy használtruha-boltban.

A mi segítségünk: 10 tipp a tökéletes tavaszi ruhához!

1. Itt a megtisztulás ideje.

Vagy a kidobásé? Csak ne a javításé...

A szagzott harisnya talán elmegy Ke\$ha stílusához, de a te szekrényedben nem kell foglalnia az értékes helyet! Végy inkább 2 új párat a következő télre!

2. Vigyázz a drágaságokra! - És itt most nem az ékszereidre gondolunk

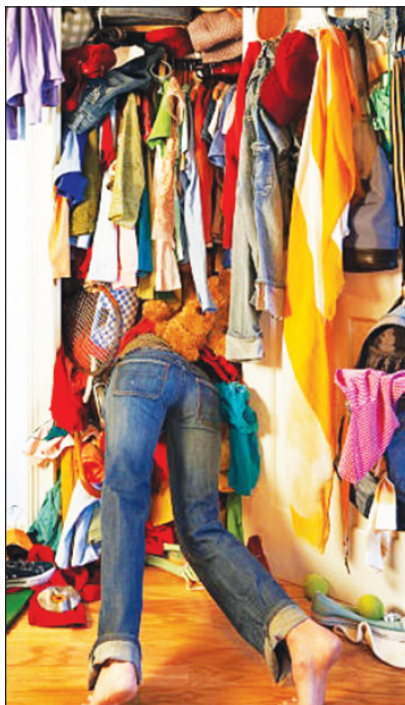
Bőr, velúr és szőrme cuccaidat gondosan raktározd! A szőrme otthon is tárolható. Helyezd őket ruhászádba, és tárold sötét, száraz szekrényben!

3. Hozd rendbe a csizmádat!

Egész télen koptattad – és ez meg is látszik rajta. Vidd el egy suszterhez, sarkaltasd meg, és fényesítsd ki őket! Meglátod, a következő ősze szebbek lesznek, mint új korukban.

4. Pakold el rendesen a pulcsikat!

Már a nagymamád is molyirtót használt erre a célra – ha nem, akkor a ruhák legközelebbi előszedésekor lyukakat talált rajtuk, hála a bosszantó molylepkéknek. Helyezz te is molyirtószert a szekrényedbe, vagy ami még jobb, használj levendulát vagy cédrust! Megteszik a hatást, a ruháidnak pedig friss illatuk lesz.



Hogy ne legyen ilyen!

5. Add tovább azokat a ruhákat, amik már nem jók rád!

Mindannyiunknak vannak olyan cuccai, amibe csak pár kiló, és befegyünk. Vagy legyenek ezek a ruhák a fogyásod céljai, vagy adományozd el őket jótékony célokra! Így szabadíthatsz fel helyet azoknak a ruháknak, amik jók rád, és amiket tényleg viselni fogsz.

6. Válogasd át a farmerjaidat!

A tökéletes farmer keresése igazán jó sport! Néha nadrágot nadrágra halmozunk, de végül mindig csak egy-két kedvencünket hordjuk. Ne hagyd, hogy a többi fölösleges helyet foglaljon a szekrényedben, adományozd el inkább! Vagy árverezd el a neten – kinek ne jönné jól egy kis plusz pénz manapság?

7. Újítsd fel a régi cuccaidat!

Leadtál pár kilót? Vidd a túl bő ruháidat varrónőhöz, és vetess be a bőségükből, hogy pont jók legyenek rád! A költsége talán magasabb lesz, mint tervezted, de a készített ruha igazán jó befektetés.

8. Készítsd fel szandáloedat a tavaszra!

Valószínűleg tavaly nyáron csak ezeket viselted. Javítsd meg a talpukat, és már készen is állnak a következő szezonra!

9. Elő a tavaszi ruhákkal!

A lenge tavaszi ruhák már csak rád várnak, de előbb varrasd össze a lyukakat, és tisztítsd ki a foltokat!

10. Tedd rendbe a szekrényedet!

Most, hogy már letisztultak a dolgaid, lássuk, mink is van! Akaszd vállfára a ruháidat: ezzel helyet takarítasz meg, és tiszta, átlátható lesz a szekrényed. Fordítsd az összes ruhádat ugyanabba az irányba, így sokkal könnyebb lesz átlátni őket, hidd el! (KamaszPanasz)

FOGSZABÁLYOZÁS

Ha kissé kényelmetlen is, megéri

Fontosak a fogaid! Szükséged van rájuk az evéshez, a beszédhez, és fontos szerep jut nekik egy kellemes mosolyban, vagy nevetésben is. A szabálytalan fogazat megnehezíti az étel megrágását, hozzájárulhat a fogínybetegséghez, és felelős lehet a beszédhibákért is. A szakértők azt is észrevették, hogy a szabálytalan fogak hátrányt jelentenek egyesek számára a társadalomban, mivel nehéz lehet nekik, hogy szabadon fejtsek ki gondolataikat, mert azt hiszik, fogaik elcsúfítják mosolyukat.

A fogászatnak azt a szakterületét, amelyik ilyen problémákkal foglalkozik, fogszabályozásnak nevezik. Ez gondoskodik a fogazat rendellenességének a kijavításáról, valamint a diagnózissal, a megelőzéssel, a helyreállító készülékek elkészítésével. Napjainkban a világ legtöbb részén szakorvosok kezelik a szabálytalan fogazattal összefüggő gondokat. A fogszabályozó által kifejtett erők hatására a nyomás helyén működésbe lépnek a csontlebontható sejtek, és így felszívódik a csontszövet. Azokon a területeken, amelyeken húzás keletkezik, a hézag a csontképző sejtek által létrehozott új csonttal töltődik ki. Ilyen módon a fogak lassacskán elmozdulnak.



A kevesebb néha több

A nők már ősidők óta sminkelik magukat. Kleopátra az ókorban szemét felül kékkel, alul vízzölddel kontúrozta, száját pirosra festette. Szemöldökét vastagon szénnel feketítette. A középkorban nem sminkelték magukat a nemesség körébe tartozó hölgyek. A sápadt bőr a törekenység és előkelőség jelképe volt. Aki csak tehetett, nem tartózkodott kint a napon és nem dolgozott a szabadban. Akkor is léteztek furcsa hóbortok, voltak, akik leborotvták a szemöldöküket, hogy nagyítsák a tekintetüket.

1920 és 1930 között a természetesség még nagyobb szerepet kapott, divatba jött a szinte fiús alkat, amelyeket a magazinok népszerűsítettek. Coco Chanel divatba hozta a napbarnított bőrt. Később Rubenstein újra púdert és rúzsokat fejlesztett. 1930-as évektől kezdtek a nők az arcuk színével megegyező alapozót használni. A szemöldököt sok esetben leborotvták és helyette tussal húzták meg a vonalát. A szemhéjra világos, testszínű szemszínt használtak, sötét mélyítő vonallal, és vastag tusvonalat húztak, a száj formája túlkerekített és erős színű volt. Újra hangsúlyt kapott a rúzs és a körömlakk. A körmöket vérvörösre festették és nagyon hosszúra növesztették. Az arcra is rúzs került pirosítónak. Már műpillát is használtak.

Max Faktor megtervezte az első olyan alapozót, ami nem irritálta a bőrt.

1940 körül ismét visszafogták a smink élénkségét. A filmsztárok másolása került előtérben a haj és sminkdivat terén is. Az arcot és a száját enyhén pirosították. Mivel nem volt még harisnya, a nők a lábaikat teával, cikóriával vagy zöld dióval festették.

A háború után az őzike tekintet dominált, amit a szemhéjfesték, a szemöldökceruza, a spirál és a tus használata hoztak létre. A sápadt bőrt és az intenzív színű száját részesítették a sminkesek előnyben, a pirosító eltűnt. Grace Kelly, Audrey Hepburn, Liz Taylor és Marilyn Monroe a kor bálványai. Ekkor hatalmas hatást gyakorolt a smink, hajviselet és öltözködés stílusára a „moziörület”. A széles és kivilágított mozivásznak, a sztárok makulátlan és tökéletes megjelenése arra készítette a Max Factort, hogy olyan kozmetikumokat készítsen, amely ezt a csillogást emberközelivé teszi. Ezeknek az volt a funkciójuk, hogy a bőrt simává és hibátlanná varázsolja.



A késői '50-es években a csillogást és fényt visszafogták, és finomabb, matt árnyalatokkal helyettesítették, divatba jött a rózsaszín és az ezüst. Ekkor a lófarokba összefogott haj volt a divat, amelynek változata a franciakonty. Elizabeth Taylor divatdiktátor volt abban az időben. A másik nagy szimbólum Brigitte Bardot, aki nem próbált idősebbnek tűnni a koránál. Alig festett szemöldök, világos ajkak.

1960-tól a hosszú haj jött divatba frufruval, melyet tupíroztak. A szemek pasztellszínűek a száj viszont hangsúlyos, sötét színben pompázott. Divatba jött a mini szoknya. A magazinok „oktatták” a színek használatát és a sminkfogásokat.

Az 1970-es években az átlagemberek sminkje visszafogottság, újra a természetesség volt jellemző. A fehérrel kihúzott szem és a halvány színek domináltak. Vagy a körsatír, tusvonal, szintelen szájfény a jellemezte. Divat a hosszú oroszlán haj, de a városi rövid haj is.

A diszkókorszak 1980-ban kezdődött. Természetes színek, de erős változatban. A sminknek az volt a feladata, hogy a ruha mellett „öltöztessen” viselőjét. A szem és a száj festése egyaránt feltűnő. A szívárvány minden színe divat ebben az időszakban. Az arc túlsminkelt. Divat a fülklipsz. Egyre népszerűbb a bőrápolás, a fiatalító arckezelések és terápiák. Ebben az időben kezdenek először aggódni a bőrrák miatt, ugyanis a napfűrdözés igen közkedvelt volt, sokan sokáig tartózkodtak a napon. A napbarnított bőr nagyon divatos volt akkoriban.

A '90-es években nagy kampány indult a bőrápolásért. Egyre több cég gyártott bőrápoló termékeket, amelyek mindenki számára elérhetőek. A Max Factor előrukkol a „csókálló” rúzsral, amely akár 8 órán át a szájon maradt. Megjelennek az arcmosók, amelyek bőrkímélők, de hatékonyan tisztítják a bőrt. A szappan kiment divatból és helyette a tusfürdők, habfürdők, a folyékony szappanok, krémes lemosók és bőrtisztítók kerültek előtérbe. Barnító krémek helyettesítették a napfűrdözést.

Az 1990-es években lett divat a láthatatlan smink. A nők elkezdték magukat az alkalomhoz, ruhához illően sminkelni. Figyelembe vették az arc adottságait és kezdték nemcsak a divatot követni, de azt is figyelni, hogy az arc formájához mi illik a leginkább. E korszak második felében elterjedt a barna szájkontúr használata.

Az ezredforduló után a hatalmas sminkes, élénk színek jöttek divatba, viszont a természetes szépség került a központba. Manapság már mindenki kedve és stílusa szerint sminkeli magát. Ne feledkezzünk el arról a tényről sem, hogy a szépség belülről fakad. Ne hagyjuk, hogy mások véleménye befolyásoljon minket. A lényeg, hogy jól érezzük magunkat a bőrünkben!

Görkori-sztori

Száztíz éves múltra tekint vissza. A görkorit a jégkorcsolyázóknak fejlesztették ki a nyári edzési lehetőségek céljából. Később önálló sporttá alakult, egyeseknek ez életforma. A görkorinak több sportága létezik. Az Egyesült Államokban nagyon népszerű a görhoki, amelynek ugyanazok a játékszabályai, akár a jégghokinak, csakhat ezt görrel játsszák. Nagyon kedvelt még a street-hockey, magyarul utcai hoki. A görkorinak is van művészi ága, ez az artistic – a műkorcsolyázás göris változata. Egy másik népszerű görkoris sport a speed shoting, azaz a gyorsasági görizés. Az egysoros görkorik származása Kalifornia. Gyorsabbak, mert kisebb a súrlódó felület a talajon, és nagyobb a kerekek átmérője. A free-style-nak is több ágazata van: a félcső (half pipe), az utcai stílus (street style), és a tánc (free dance). Az utcai stílus felbontható két ágazatra: az egyik a klasszikus utcai stílus, ahol a görisek a lépcsőkön lefelé ugrálva, gurulva nyaktörő mutatványokat csinálnak. A másik ágazata az, amikor kisebb ugrókról, rámpákról ugranak, ezzel utánozva a lépcsőket.



Mi a tajték?

A tajték egy finoman szálás agyagásvány jellegű matéria, mely rendkívül könnyű, méghozzá annyira, hogy a Fekete-tengeren a víz felszínén is előfordul. Német (Meerschaum) és francia (écume de mer) neve is innen ered, hiszen mindkét esetben tengerhabot jelent a kifejezés. A 17. század óta használják, a cserép mellett a legelterjedtebb pipaalapanyag volt.



A tajtékpipa elterjedése állítólag a magyaroknak köszönhető. Annyi bizonyosnak látszik, hogy az első tajtékpipákat a törökök készítették, és eddig úgy tudtuk, hogy a török hadjáratok idején tűntek fel az első darabok Közép-Európában. Egy francia kutatócsoport azonban érdekes dokumentumok birtokába jutott. Ezek tanúsága szerint épp a török hadak visszavonulása táján kezdett hódítani a tajtékpipa Törökországban, és az egyik Andrássy gróf hozta át az elsőt a határon 1724-ben, s vele együtt egy darab tajtékot is, amelyből bizonyos Kovács Károly pesti varga és ezermester nyomban két újabb pipát faragott. Néhány év múlva már egész Nyugat-Európa magyar tajtékpipából pőfékelt. Igaz-e? Ki tudja. Az viszont tény, hogy a magyar tajtékpipák külföldön is keresettek voltak, és igen jó áron keltek el. Mikszáth is ír egy Nagy nevű híres pesti pipafaragóról, akinek pipáiért az 1790-es években negyvenötven aranyat is szívesen megadtak. A szépen faragott, domborműves tajtékpipának különben mindig volt becsé. Díjlovaglásoknál és más versenyeknél nemegyszer ez volt a győztesek díja.

Hogyan is készül a tajtékpipa? A tajték vízben megpuhul, így könnyen faraghatóvá válik, ezért is lehetséges, hogy – különösen a XIX. században – rendkívül bonyolult motívumok is megjelentek ezeken a pipákon.

A bambusz

A bambusz, az óriáspandával együtt, a kínai természet jelképe. Főleg a meleg égvön honos, de számos olyan fajtája és változata van, amely a mi vidékünkön is különösebb védelem nélkül kibírja a telet. Szépségeért, értékes tulajdonságaiért, mint amilyen a szilárdsága, rugalmassága, az európai kertekben is jelen van. Disze a kertnek, emellett szívós száraiból mutatós térelválasztókat, kerti bútort, használati tárgyakat lehet készíteni. Ki gondolná, hogy ez a hatalmas, akár 9 méterre is felmagasodó növény a fűfélékhez tartozik!





Macskafogó

Rajzfilm nem csak gyerekeknek



A macskák átvették az irányítást a bolygónk felett... A kutyák sehol, az egerek szenvednek, a patkányok lopnak, az Intermouse tehetetlen... Vagy mégsem?

Az X bolygó egereit a totális megsemmisülés fenyegeti, de Fushimisi professzornak hála lehet, megmenekülnek. Egy kivételes dolgot talált fel ugyanis M. M. u. (Mickey Mouse után) 80-ban. A tervrajzot elkészítette, de az egyetlen egér, aki ezt el tudná juttatni a megfelelő helyre, állítólag visszavonult, bár a macskákkal ezt szeretnék elhitetni. Hogy az álca teljes legyen, egy másik ügynököt is elindítanak a tekercsért, egy publikus útvonalon. Lusta Dick gépe persze furcsamód lezuhan, az egérügynök pedig eltűnik az Amazonas mélyén.

A macskák is persze végzik a saját kísérleteiket annak érdekében, hogy még a legkisebb egérlyukakban se legyen menekvőhely az egereknek. Mindemellett fejlett lehallgatórendszert is sikerült kifejleszteniük, amelylyel megfigyelik az Intermouse embereit. Az egyik macska, Fritz Teufel így értesül az egerek valódi tervéről és keresi fel a legfőbb egérölő társaságot, akiknek nem kisebb feladata van, mint Grabowskit megállítani.

Vajon sikerül a patkányok terve és sikerül túljárni Grabowski eszén, vagy mehetnek vissza a balettba ugrálni? Egy egér is lehet bőregér? A macskafogó pedig valóban olyan legyőzhetetlen, mint azt a professzor állította? Kiderül, ha megnézzük a filmet!



Mi a paródia?

A macskafogó egyszerre gengszterfilm, kémfilm, háborús film és sci-fi is egyben, de persze leginkább ezeknek a paródiája, amelyben a James Bondot és a Csillagok háborúját figurázza ki.

A paródia olyan műfaj amelyben az előadó viccesen, ironikusan, gúnyosan közelít meg egy problémát. Mindent és mindenkit lehet parodizálni. Úgy teszi nevetségessé a tárgyát, hogy a meglévő karakterjegyeket utánozza vagy eltorzítja, miközben az alany vagy tárgy felismerhető marad. A paródia már az ókorban is ismert volt, de igazán népszerű a 16. században lett.

A paródia görög eredetű szó, amely a paródeo szóból származik, jelentése a dalt gúnyosan, eltorzítva előadni.

Sokatmondó nevek

- A macskaszindikátus vezére, Giovanni Gatto neve olaszul Macska Jánost (vagyis Macskajancsit) jelent.
- A Fritz Teufel név Ördög Fricit jelent németül.
- A filmet az 1986-os év legsikeresebb közönségfilmének választották, nemcsak az animációs filmek közt, de a natúrfilm-kategóriában is.
- A filmnek készült folytatása is, amely 2007. december 20-án debütált a magyar mozikban, Magykafogó 2., a Sátán macskája címen.
- A filmet a magyarok jelölték az Oscar-díjra is.

A készítő

Nepp József (1934–2017)

Balázs Béla-díjas magyar rajzfilmrendező, forgatókönyvíró. A Macskafogó forgatókönyvét a '80-as években kezdte el írni, először csak egy kis klip volt, majd az idő folyamán kibővült és részletesen kidolgozott történet lett.

Ternovszky Béla (1943–)

Balázs Béla-díjas magyar rajzfilmrendező, érdemes művész. Nemzetközi hírnévre a Macskafogó című nagy sikerű rajzfilmmel tett szert 1986-ban.

Komáromi Dóra



Budapest VIII. kerületében egy panel falára is felkerült a Macskafogó



JEGESMACI

- Mama! A nagymama is jegesmedve volt?
 - Igen, ő is.
 - És az apukája is?
 - Az is.
 - És nagymama nagymamája és nagypapája is?
 - Igen. Mi mindig is jegesmedvék voltunk.
- A kis bocs eltöpreng:
– Márpedig én akkor is fázom.

CSODAMASINA

Egy falusi család először utazik nagyvárosba, és egy elegáns szállodában szállnak meg. Mindent megcsodálnak a hotelben, különösen a lift kelti fel a figyelmüket. A fiú megkérdezi az apjától:

- Apu, ez meg mi?
- Fogalmam sincs. Még sose láttam ilyet – jelenti ki az apa.

Ahogy ott állodógnak, látják, hogy egy idős, kövér asszony megnyom egy gombot, az ajtó kinyílik, és a néni besántikál egy kis szobába. Ott is megnyom egy gombot, az ajtó záródik, és fölötte számok világítanak. Nemsokára ismét nyílik az ajtó, és kilép rajta egy csinos fiatal lány. Erre az apa felkiált:

- Menj, fiam, hozd csak ide gyorsan anyádat!

KERESZTEZÉS

A biológusprofesszor egy konferencián szenzációs bejelentést tesz:

- Sikerült keresztelnem a postagalambot a papagájjal.
- És az mire jó? – kérdezi az egyik résztvevő.
- Élőszóban tudja átadni az üzeneteket.

TAPS

- Hogy sikerült a koncerted? – kérdezi a hegedűművésztől egy barátja.
- Ne is kérdezd! Akkor bukás volt, még paradicsommal is megdobáltak.
- Én meg azt hallottam, hogy megtapsoltak.
- Igen, ha eltalált valaki.

**AMIKOR VÉGEZTÉL A MATEKDOGÁVAL
ÉS NEM TUDOD ELDÖNTENI, HOGY
EZ MOST KÖNNYŰ VOLT, VAGY
MINDENT ELRONTOTTÁL.**



VADNYUGAT

- A cowboyok kártyáznak az ivóban.
- Őt ászom van! – kiált fel Joe, és kiteríti a lapjait.
- És ilyenkor ki nyer? – kérdezi a partnere.
- Aki először lő.

SZEPTEMBERBEN TÖRTÉNT

- Tanító bácsi, tessék engem hazaengedni, nagyon rosszul érzem magam!
- Hol, kisfiam?
- Hát itt, az iskolában!

BIOLÓGIAÓRÁN

- A tanító megkérdi:
- Ki tudná megmondani, hogy az aranyhal micsoda?
- Pistike azonnal jelentkezik:
- Én tudom! Egy meggazdagodott szardínia. Igazmondásból jeles!

- A tanító néni megkérdezi az egyik kislányt:
- Marika, mit fogsz csinálni, ha olyan nagy leszel, mint én?
- Fogyókúrázni!

APAI BÜSZKESÉG

- Két apa beszélget:
- Az én fiam biztos tudós lesz, most is kitűnő lett a bizonyítványa!
- Az én fiam meg hős lesz, már most is nagyon bátor.
- Hogyhogy?
- Na hallod, aki ilyen bizonyítvánnyal haza mer jönni!

SZAHARA

- Egy arab tevel a Szaharában. Egyszer csak szembe jön vele a homokban botladozva egy amerikai turista, napszemüvegben, fürdőgatyában, strandpapucsban. Kérdezi tőle az arab:
- Hát maga mit keres itt ebben az öltözkében?
- Úszni megyek.
- Hiszen a tenger több száz kilométerre van innen!
- Több száz kilométerre? Atyaisten, mekkora strand!

ELVONT

- A tanító az iskolában az elvont dolgok fogalmát magyarázza:
- Elvont az a dolog, amit nem tudunk a kezünkkel megfogni. Na, Pistike, mondj egy példát!
- Izzó vasdarab.

MADÁRIMITÁTOR

- A cirkuszigazgató irodája a huszadik emeleten van. Egyszer bekopogtat hozzá egy férfi:
- Jó napot, igazgató úr! Szerződtetne engem?
- Miért, mit tud?
- Vadmadarakat tudok utánozni.
- Hát ilyen számra most nincs szükségem.
- Biztosan?
- Biztosan.
- Kár! – mondja a férfi, és kirepül a nyitott ablakon.

DISZKÓÁRTALMAK

- Kisfiam, ne járd annyit diszkóba, mert tönkremegy a hallásod!
- Kösz, anyu, de már vacsiztam!

HÖRCSÖG

- Pisti és testvére, Évi mér régóta könyörögtek a szüleiknek, hogy vegyenek nekik egy aranyhőrcsögöt. Végül a szülők beadják a derekukat, de csak azzal a feltétellel, hogy a gyerekeknek kell gondozniuk az állatot. Nagy a két gyerek öröme, de néhány hónap múlva persze már nem törődnek annyit a hőrcsöggel, rendszeresen az anyjuk eteti. Egyszer kérdőre vonja a gyerekeket:
- Mit gondoltok, az a szegény hőrcsög hány-szor pusztult volna el, ha én nem etetem meg?
- Évi eltöpreng, majd válaszol:
- Talán egyszer?

TELT HÁZ

- A vidéki szálloda portása ingerült és fölényes.
- Harmadszor mondom, hölgyem, hogy nincs üres szobánk!
- Igen? Kíváncsi vagyok, ha most betoppanna Julia Roberts, neki se adna szobát?
- A portás elgondolkozik, aztán őszintén bevallja:
- Hát, neki valószínűleg kiszorítanánk egyet.
- Tudja mit? Azt a szobát adja ide nekem! Biztosra veheti, hogy Julia Roberts ma már nem fog betoppanni.

KÍSÉRLETI GYÓGYMÓD

- A gyógyszer, amit felírtam magának, használt?
- Ó, igen!
- Csakugyan jó volt?
- Igen. Csakugyan.
- Na, nézze csak – mondja az orvos elgondolkozva –, nekem is ugyanaz a panaszom, mint magának. Én is ki fogom próbálni.

Képes fejtörő

Hány tigrisfej látható a képen?



Szólánc

Az összetett szó utótagjával alkoss új összetett szót, és így folytasd tovább a láncot! Például a tértől a mutatóig: térzene – zenekar – karének – énekhang – hangjegy – jegykezelő – kezelőorvos – orvostan – tantárgy – tárgymutató.

1. fény bíró
2. fészek könyv
3. zászló gomb
4. jel háló
5. gomba hős
6. málna típus
7. rab szakács
8. kapa próba
9. erdő más

KVÍZ – Ötből öt

Középkori tények és tévhitek Igaz vagy hamis?

A lovagi páncél annyira nehéz volt, hogy ha a harcos elesett, nem tudott benne felkelni.

- Igaz
- Hamis

Sok várban az egyetlen fűtött terem a fürdőszoba volt.

- Igaz
- Hamis

A hosszúkard súlya több volt mint 3kg.

- Igaz
- Hamis

A nők nem fogtak fegyvert a középkorban.

- Igaz
- Hamis

Bizonyos lovagrendekben nők is lehettek rendtagok.

- Igaz
- Hamis

Betűzd ki!

Négy művész nevét találd, melyik a kakukktojás?

OSPICAS

GGREI

OMTEN

ERNDMBART

KVÍZ

Kifognak-e rajtad ezek a kérdések?

Van-e a póknak szíve?

- Van, de vérük nincs.
- Nincs, de van nyirokrendszerük.

Az ember füle és orra haláláig nő?

- Igaz
- Hamis

Mi az izompólya?

- A rekeszizom egyik része.
- Az izmot körülvevő kötőszövetes burok.

Milyen betegséget terjeszt a cecelégylet?

- Álomkór
- Tífusz
- Kolera

Az alábbi növények közül melyiknek magas az oxálsav tartalma?

- Tej
- Sóska
- Citrom
- Zabpehely

Megfejtés:
Szólánc – 1. – sugár – fertőzés – vesztély – zóna – határ – érték – ítélet – idő – járás – bíró, 2. – lakó – társ – szög – mérő – műszer – fal – gyom – növény – tan – könyv, 3. – rúd – ugródeszka – kerítés – oszlop – csarnok – víz – ágy – kabát – gomb, 4. – adás – hiba – vadászfegyver – szállító – tartály – hajó – csavar – hűző – háló, 5. – leves – hús – étel – gyár – óriás – csillagfény – kép – regény – hős, 6. – hab – kő – banya – rem – mese – hős – kor – szak – ember – típus, 7. – szolga – sors – játék – szenvedély – beteg – lap – kiadó – ház – mester – szakács, 8. – do – hány – termő – talaj – víz – függöny – hűző – háló – zsák – ruha – próba, 9. – szél – kakas – harang – láb – törés – vonal – rajz – tábla – kép – más,
Kvíz – Középkori tények és tévhitek – hamis, igaz, hamis, hamis, Kvíz – Kifognak-e rajtad ezek a kérdések? – van, de vérük nincs, igaz, az izmot körülvevő kötőszövetes burok, álomkór, sóska, Képes fejtörő – ha tízet megtalálsz, nagyon jó, de igazából 16 tigrisfejet rejtett el a rajzoló
Betűzd ki! – A vezetéknév a következők: Picasso, Grieg, Monet és Rembrandt. Grieg nem illik bele a listába, mert ő zeneszerző, a többiek festők

Lexikon

Te is benne szeretnél lenni az újságban? Semmi akadálya: küldj magadról tudnivalókat Lexikonunkba! Küldj egy fotót magadról, és válaszolj az alábbi kérdésekre:



Nevem:

Becenévem:

Melyik suliba, osztályba járok?

Kedvenc tantárgyam:

Kedvenc tanárom:

Kedvenc könyvem:

Kedvenc együttesem:

Kedvenc énekesem:

Kedvenc zeneszámmom:

Kedvenc filmem, sorozatom:

Melyik filmben játszanám a főszerepet?

Kedvenc insta-profilom:

Kedvenc influenszerem:

Kedvenc hangulatjelem:

Kedvenc számítógépes játékom:

Hobbim:

Kedvenc étel, italom:

Kedvenc állatom:

Kedvenc oldalam a Jó Pajtásban:

Na és a szerelem?

Vigyázz! Szinte az összes kérdésre kötelező a válasz ☺. Persze, csakis rajtad múlik, mennyit engedsz felfedni magadról!



Jubileumi pályázat Alkoss és nyerj!

A Jó Pajtás 75. születésnapja alkalmából rajz- és fogalmazáspályázaton vehetsz részt!

Mi a feladatod?

Rajzpályázat

Tervezd át kedvenc újságod címlapját! Figyeld arra, hogy figyelemfelkeltő és informatív legyen. Tervezd meg az újság címlapján szereplő lapfejet, logót, valamint az aktuális adatokat és mindezek elhelyezkedését az oldalon!

Fogalmazáspályázat

Vedd elő a laptopot vagy ragadj írószerszámmat és írd meg nekünk a kedvenc újságod, könyved tartalmát. Meséld el, miért szereted a kiadványt és milyen élmények fűznek hozzá!

A Jó Pajtás várja munkáitokat! A jól sikerült alkotásokat rövidesen viszontlátod az újságban! A legjobb munkák alkotói között 2021/2022-es tanévre szóló, két egyéves előfizetést is kiosztunk, mindemellett a Jó Pajtás készítésének műhelytitkaiba is beavatjuk a legkreatívabbakat!

Határidő: 2021. május 30.

A címünk: jopajtas.szerk@magyarszo.rs és Jó Pajtás, 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1.

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Az ötödik számunk nyereménykérdésének megfejtése nem más, mint a **kakas**. Ezúttal **Pecka Emma, a bajmoki Vuk Karadžić iskola 4. osztályos** diákja nyerte a Jó Pajtás könyvajándékát. Gratulálunk!



E heti feladványunk:

Tavasszal kap levelet,
s ősszel küld csak választ,
de nem egyet, nem is kettőt,
hanem sok-sok százat.
Mi az?



A helyes választ legkésőbb április 29-ig küldd el címünkre. Levélcímünk: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad**. A választ elküldheted a jopajtas.szerk@magyarszo.rs e-mail-címünkre is. A neved mellett írd meg az iskolád nevét, az osztályt és a lakcímedet!

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794



Vajdaság Autonóm
Tartomány



Magyar Nemzeti
Tanács



KÉSZÜLT A MAGYAR KORMÁNY
TÁMOGATÁSÁVAL



MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

